SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА
Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо про Україну!

Рік 120, ЧИСЛО 5, П'ЯТНИЦЯ, 1 ЛЮТОГО 2013 РОКУ 1893 Vol. 120, No. 5, FRIDAY, FEBRUARY 1, 2013 $1.00

О. Пукача, вбивцю Георгія Ґонґадзе, засудили до довічного ув'язнення

КИЇВ. – У вівторок, 29 січня, Печерський райсуд столиці засудив колишнього голову департаменту зовнішнього спостереження Міністерства внутрішніх справ України Олексія Пукача до довічного ув'язнення за вбивство в 2000 році журналіста Георгія Ґонґадзе.

Захист О. Пукача запевнив, що оскаржить цей вирок.

Валентина Теличенко, адвокат дружини вбитого журналіста Мирослави Ґонґадзе, сказала журналістам, що швидше за все, захист родини Ґонґадзе теж оскаржить вирок, оскільки суд, на її думку, не встановив мотиви злочину.

„З рішення суду випливає, що Олексій Пукач скоїв вбивство через кар'єрні спонукання, але під час закритих засідань суду він постійно називав імена Леоніда Кучми і Володимира Литвина", – сказала адвокат після оголошення вироку, повідомляє кореспондент Бі-Бі-Сі Світлана Дорош.

(Закінчення на стор. 3)

Олексій Пукач під час засідання Печерського суду 29 січня.

Европарляментарій: „Юлію Тимошенко хочуть знищити як політика і як людину"

СТРАТСБУРҐ, Франція. – Голова Комітету Европейського парляменту Елмар Брок в інтерв'ю „Німецькій хвилі", коментуючи висунуті проти Юлії Тимошенко звинувачення щодо її причетности до вбивства народного депутата України Євгена Щербаня, сказав: „Ми мусимо констатувати, що перший заступник Генпрокурора Ренат Кузьмін продовжує свою боротьбу з ЮлієюТимошенко і накопичує безліч звинувачень, які так само мало виправдані, як і всі попередні. Міжнародна спільнота в цьому вже переконалася. Це є свідченням вибіркового правосуддя. Звинувачення в убивстві вже давно були спростовані як безпідставні. І в даному разі йдеться про те, щоб знищити Юлію Тимошенко як політика і як людину".

На зауваження про те, що для притягнення до відповідальности за вбивство немає терміну давности, тому, можливо, слід вивчити нові докази слідства стосовно Ю. Тимошенко, европарляментарій відповів: „Але ж нові докази також некоректні. Свідки з боку Тимошенко у переважній більшості не визнаються та не отримують права висловитися. Ми маємо справу з вибірковим правосуддям. Кузьмін, якби була його воля, міг би довести, що Тимошенко відповідальна за плями на Місяці".

На зауваження стосовно того, що США заблькували Р. Кузьмінові в'їзд до їхньої країни, відмовивши йому у візі, і на запитання, чи розглядає Европейський союз застосування подібних санкцій щодо певних українських діячів, Е. Брок відповів: „Так, ми теж можемо так зробити. У випадку Білорусі та Сирії це вже сталося. І якщо так буде відбуватися далі, то це торкнеться пана Кузьміна. Ми будемо змушені вжити заходів проти тих, хто систематично руйнує принципи правової держави".

За словами Е. Брока, на порядку денному зустрічі „Україна-ЕС" 25 лютого „будуть теми відсутности реформ у галузі юстиції, давно обіцяних реформ Генеральної прокуратури, а також теми виборчого права та справедливих виборів. Це частина передумов, які мають бути виконані для того, щоб Угода про асоціяцію була підписана у Вільнюсі наприкінці листопада. Це передбачено рішеннями Ради міністрів закордонних справ ЕС та Европарляменту. І поки цього не станеться, не буде жодних зрушень у питанні асоціяції. Сподіваюся, що Україна погоджується з такими умовами. Коли я розмовляю з політиками, вони ставляться до цього з розумінням. Однак, заступник Генпрокурора Кузьмін проводить власну політику. В мене склалося враження, що він – найвпливовіша людина в Україні".

За словами Е.Брока, „до вільнюського саміту Київ має провести низку реформ, які я частково перерахував. І я не бачу проґресу в цій сфері, а бачу, навпаки, погіршення. І слід з'ясувати, чи хочуть цього справді Президент Віктор Янукович

(Закінчення на стор. 5)

НА ТЕМИ ДНЯ

„Ґазпром" програє нову війну з Україною

Олександер Поліванов

Під час праці Світового екномічного форуму в Давосі російський „Ґазпром" виставив Президентові України Вікторові Януковичеві рахунок на 7 млрд. дол. Саме такою сумою російський газовий монополіст визначив свої втрати від недобору Україною газу, який вона повинна була купити згідно з контрактом. Ця вимога „Ґазпрому" може означати, що російська монополія готова до нової газової війни з Україною. До війни, котра не буде ні маленькою, ні переможною.

За останні декілька років „Ґазпром" виграв майже всі сутички з урядом України з приводу газу. Тепер українці платять за російський газ за безпрецедентно високими цінами, вони не мають законного (в рамках контракту з „Ґазпромом") способу відмовитися від „данини" для російської монополії, навіть якщо газ їм просто не потрібний. Врешті „Газпром" почав шантажувати Україну на ринку транспортування газу, приступивши до будування „Південного потоку" і збудувавши „Північний потік".

Україна опинилася у ситуації загнаного звіра, і це парадоксальним чином робить позицію Києва в потенційній газовій війні сильною, якщо не сказати – виграшною.

Ось чотири причини, з яких „Ґазпромові" не варто продовжувати тему з грошовою карою.

1. Україна ніколи і ні за яких умов не виплатить „Ґазпромові" цю грошову кару. Навіть якщо суди усіх інстанцій станують на сторону газової монополії, навіть якщо Росія згодиться надати Україні пільговий кредит, котрий пішов би на виплату боргів перед „Ґазпромом", Київ ніколи не віддасть „Ґазпромові" 7 млрд. дол. Просто тому, що 7 млрд. дол. – це дуже багато за мірками будь-якого, навіть найбільш „розбухлого" бюджету, а плата за повітря (не доставлений газ) – це політичне самогубство для будь-якого українського провідника.

7 млрд. дол. – це приблизно одна шоста частина річних доходів бюджету України. Беручи до уваги те, що українська економіка опинилася в 2012 році в жахливому стані, і нема жодних підстав говорити, що в наступні роки відбудеться якийсь прорив, виплата такої суми для України просто непосильна. Ні за Віктора Януковича, ні за Юлії Тимошенко, ні за полум'яного патріота Олега Тягнибока.

2. Справа про грошову кару буде розглядатися в европейських судах, які вповні можуть стати по стороні України. Зараз усі суперечності між „Ґазпромом" і „Нафтогазом України" (державною структурою, яка діє виключно в інтересах київської влади) повинні вирішуватися у Стокгольмському арбітражі – тобто в суді чисто економічному, а не політичному. Однак, питання про газову монополію, котра „доїть" економіку сусідньої країни, актуальне

(Закінчення на стор. 5)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Шануймо полеглих за Україну

КИЇВ. — Президент України Віктор Янукович 29 січня закликав співвітчизників схилити голови у скорботі за патріотами, які віддали життя за незалежність України. Про це йдеться у зверненні глави держави з нагоди Дня пам'яті Героїв Крут. „95 років тому відбувся бій під Крутами. Цей подвиг української молоді назавжди викарбувався золотими літерами на сторінках нашої історії. Самопожертва в ім'я Вітчизни військових курсантів, студентів, гімназистів є прикладом патріотизму та любови до рідної землі. Схилімо ж сьогодні голови у скорботі за тими, хто віддав життя за незалежність України, за свій народ", – закликав В. Янукович. Бій під Крутами відбувся 16 (29) січня 1918 року на залізничній станції Крути під селищем Крути та поблизу села Пам'ятне, за 130 кілометрів на північний схід від Києва. Цей бій тривав п'ять годин між багатотисячною більшовицькою армією Михайла Муравйова та 300 київськими студентами, що захищали підступи до Києва. Пізніше останки загиблих перепоховали на Аскольдовій могилі в Києві. *(УНІАН)*

„Наша Україна" розкололася

КИЇВ. — Блькування роботи керівних органів партії свідчить про спробу Віктора Ющенка і його оточення розколоти „Нашу Україну". Про це 26 січня на прес-конференції заявив голова політради партії Сергій Бондарчук. За його словами, з наказу В. Ющенка цього ж дня була проведена нелеґітимна нарада членів політради. „Провідник партії не має жодних прав і обов'язків, в цьому закладений основний конфлікт. Дії В. Ющенка ведуть до розколу партії", – сказав С. Бондарчук. Водночас голова центральної ревізійної комісії партії Юрій Макух повідомив, що його і ще двох голів обласних організацій не пустили на засідання політради під головуванням В. Ющенка. За його словами, до них вийшли Ірина Ваннікова, Валентина Руденко та Петро Ющенко, які в некоректній формі не дозволили їм долучитися до засідання. Засідання політради „Нашої України" на чолі з С. Бондарчуком відбулося того ж дня у партійному бюрі. На ньому були присутні 18 голів обласних організацій „Нашої України" з 27. С. Бондарчук відзначив, що через відсутність кворуму засідання політради в бюрі партії не відбулося, проте пройшла нарада більшости голів обласних організацій партії. Він також додав, що „Наша Україна" запропонує обласним організаціям призначити з'їзд партії. С. Бондарчук зазначив, що попередньо планувалося провести з'їзд 23 березня. Водночас у готелі „Київ" відбулося засідання політради партії під головуванням В. Ющенка. Член політради партії Ірина Ваннікова сказала, що на цьому засіданні зібралася більшість членів політради – понад 50, тоді як всього у складі політради трохи більше як 90 осіб. *(„Українська правда")*

В Україні стало втричі менше вчених

КИЇВ. — З 1991 року чисельність науковців-дослідників в Україні скоротилася в три рази, про повідомили 27 січня засоби масової інформації. Всього в наукових організаціях державного, підприємницького і освітнього секторів науки працює 135 тис. осіб — 0.7 відс. зайнятого населення країни. З них 70 тис. – дослідники (16 тис. кандидатів наук, 4,000 докторів наук і 50 тис. виконавців наукових та науково-технічних робіт без наукового ступеня). Для порівняння – в Білорусі та Росії зменшення наукових працівників за останні десятиліття було значно меншим, ніж в Україні. Державне фінансування наукової сфери в Росії і Білорусі також вище в два-три рази, ніж в Україні. У 2011 році в країні Внутрішній валовий продукт (ВВП) у фактичних цінах склав 1 трлн. 316.6 млрд. грн. З них обсяг фінансування витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт за рахунок державного бюджету – лише 3,860 млн. грн. (0.29 відс. ВВП). Це в шість разів менше, ніж передбачено законом України „Про наукову і науково-технічну діяльність", відповідно до якого „держава забезпечує бюджетне фінансування наукової та науково-технічної діяльности (крім видатків на оборону) у розмірі не менше 1.7 відс. ВВП України". *(„Українська правда")*

НА ТЕМИ ДНЯ

Вертолітні забаганки В. Януковича

Левко Хмельковський

ПАРСИПАНІ, Ню-Джерзі. – З летовища у Черкасах надійшло повідомлення, що усім його працівникам запропоновано написати заяви про їхнє бажання звільнитися з праці до 1 лютого. Це дозволить адміністрації вивільнити фонди для використання нового вертодрому – площі для гелікоптера у Каневі, біля заповідної могили Тарас Шевченка.

Гелікоптером туди прилітатиме Президент України Віктор Янукович. Ґвинтокрилу італійську машину „Августа 139" для нього вже придбали за 17 млн. дол. При цьому В. Янукович спромігся перевищити інших провідників: Президент США Барак Обама літає на вертолеті „VH-60N White Hawk", який коштує 6 млн. дол., Президент Росії Володимир Путін використовує російський Мі-8 вартістю 5-8 млн. дол. В авіопарку Канцлера Німеччини Анґели Меркель є три „Eurocopter Cougar AS532" ціною про 5 млн. дол.

В. Янукович вже збудував один вертодром для своїх прогулянок. Для цього Київська міська рада виділила Товариству з обмеженою відповідальністю „Амадеус" понад 2 гектари землі у Печерському районі столиці. Площу виділили з переліку зелених насаджень і віднесли до території транспорту.

Ділянка передана в оренду на 25 років, її оцінка становить 67.5 млн. грн.

Після летів до столичного парку В. Януковичеві заманулося відвідати з повітря могилу Т. Шевченка. Привід для цього підказав голова Черкаської обласної адміністрації Сергій Тулуб, який у червні 2012 року відвідав США і висунув версію про заможних закордонних українців. За його словами, „у багатьох країнах світу діють потужні українські діяспори, і це не найбідніші люди. Вони прилетять в Бориспіль, і там буде створено вертолітний термінал, потім вертоліт збере туристів і прилетить у Канів, до могили Шевченка". Його підтримала Ганна Герман: „Майданчик потрібний, тому що Шевченківське місце повинно стати місцем паломництва не тільки бідних людей, а й відомих людей з усього світу – президентів, прем'єрів". Ці вислови оприлюднила журналістка Юлія Царенко („Рідна країна").

Сказано – зроблено. За кошти платників податків вибудували гелікоптерний майданчик з пасажирським терміналом пропускною здатністю 50 пасажирів на годину у селі Пекарі біля Чернечої гори. У терміналі є заля очікування, конференц-заля та кімнати відпочинку. Майданчик розрахований на 10 ґвинтокрилів, коштував майже 100 млн. грн. бюджетних грошей.

Будівництва вертолітного майданчика біля могили Т. Шевченка викликало критику та невдоволення істориків, краєзнавців, екологів і звичайних жителів Черкащини. Але В. Янукович запевнив, що „вертолітна площадка побудована для всіх".

1 червня 2012 року С. Тулуб радісно повідомив, що майданчик почав функціонувати. Проте досі не виявлено охочих здійснити повітряну прогулянку до могили Кобзаря. І це зрозуміло: Товариство „Челендж Аеро Юкрейн" пропонує лет на двомісному вертолеті з Борисполя за 1,500 дол., а групі з п'яти осіб – за 2,300 дол. Тому майже за 10-місячну історію існування вертодрома біля Тарасової гори ним скористався лише В. Янукович. При цьому з'ясувалося, що на зміцнення берегової лінії та благоустрій території потрібно ще 27 млн. грн. Вочевидь, саме ця потреба й призвела до фактичної ліквідації сучасного, добре оснащеного летовища у Черкасах.

Народний депутат Микола Томенко заявив: „Я гадав, що в рік 150-річчя перепоховання Тараса Шевченка в Україні влада фінансуватиме духовні та освітні програми, однак, у цілком офіційному друкованому органі „Віснику держзакупівель" побачив, що фонди виділено конкретно на будівництво майданчика".

Наталія Таванець з „Газети по-українськи" запитала у місцевих селян їхню думку про вертодром. „Сьогодні один президент будує, а завтра виберуть другого, він щось інше придумає", – скептично відповіла 36-річна Тетяна.

Можливо, їй пощастить діждати президента, який шануватиме бюджетні гроші і не літатиме, а ходитиме на могилу Т. Шевченка, як це робили попередники В. Януковича. Варто також пошанувати спокій Великого Кобзаря, який хотів чути, „як реве ревучий" аж ніяк не з двигуна машини.

Росія відроджує в Україні імперське минуле

Сергій Горицвіт

ОДЕСА. – Міська влада вирішила урочисто відзначити у 2013 році 400-річчя дому Романових. Першим заходом стало відкриття 27 грудня 2012 року в Музеї західнього і східнього мистецтва виставки „Імператорський дім Романових: минуле й сучасність", влаштованої Благодійним фондом княгині Єлизавети Романової за підтримки Представництва Федерального аґентства у справах Співдружности Незалежних Держав, співвітчизників, що проживають за кордоном, і з міжнародної гуманітарної співпраці (Росспівробітництво) в Одесі.

Виступаючи на відкритті виставки, посадник Олексій Костусєв фактично звітував перед консулом Росії в Одесі Юрієм Діденком про маштабну програму розвитку російської мови, хвалився новим пам'ятником Олександрові Суворову, а відновлення колони на честь Олександра II назвав символом духовного відродження міста. Та чи не найбільшою своєю заслугою О. Костусєв вважає електронний посібник для школярів з минувшини Одеси, яка представлена як дарунок імператриці Катерини II. За такі заслуги Ю. Діденко вручив йому пам'ятну медалю на честь 400-річчя дому Романових.

Виставку одесити проіґнорували. Наступного дня в залях не було жодної душі. Годі шукати в експозиції будь-яких свідчень про численні загарбницькі війни Росії, про нищення української мови, свідомого етноциду українців.

Тепер Росія покищо не наважується на помпезне офіційне відзначення 400-річчя дому Романових, але святкові заходи експортувала в Україну. У вересні 2012 року в кримському селищі Новий Світ відкрили пам'ятник останньому імператорові Росії Миколі II і князеві Левові Голіцинові. У південних та східних реґіонах міста та дороги при-

Царський орел на мості Одеси. (Фото: Сергій Горицвіт)

крашають величезні щити з портретами Миколи II. Коли такий щит з'явився у Вінниці, хтось облив портрет червоною фарбою.

Одеська міська рада плянує відкрити пам'ятник Миколі II на Соборній площі, повернути Одеському державному університетові його колишню назву – Імператорський Новоросійський університет, встановити пам'ятний знак на вулиці ім. Петра I, провести молебні й масові акції біля пам'ятників Катерині II та Олександрові II і безліч інших заходів.

Нині вже прикрашають металеві огорожі мостів зображеннями колишнього імперського герба Одеси, прикрашеного двоголовим орлом. З 15 січня заняття в усіх навчальних закладах міста будуть розпочинатися з виконання державного гимну Російської імперії „Боже, царя бережи!".

Президент СКУ звернувся до ЕС

ТОРОНТО. – 17 січня до „Свободи" надійшло повідомлення про лист президента Світового Конґресу Українців (СКУ) Євгена Чолія провідникам Европейського союзу (ЕС). Є. Чолій закликав прискорити евроінтеґрацію України, підписати Угоду про асоціяцію між ЕС і Україною задля реґіональної безпеки, стабільности і добробуту.

У листі говориться: „Постійний тиск російських владних структур, невпевненість щодо Угоди про асоціяцію між ЕС і Україною, проросійська позиція дуже впливових представників владних структур України та її складна економічна ситуація, все це штовхає Україну до Митного союзу з Росією".

СКУ закликав керівництво ЕС прискорити підписання Угоди про асоціяцію між ЕС і Україною вже навіть 25 лютого цього року, під час зустрічі „ЕС-Україна" в Брюселі.

Маніфестація на захист Павліченків

Сергій Горицвіт

ОДЕСА. – 13 січня відбувся марш на підтримку Дмитра та Сергія Павліченків, засуджених у Києві після вбивства судді Сергія Зубкова. Д. Павліченко засуджений 2 жовтня 2012 року до довічного ув'язнення, а його старший син Сергій – до 13 років ув'язнення.

Акції в їх обороні відбулися у Києві, Дніпропетровську, Львові, Сумах та інших містах.

В Одесі близько 200 активістів Всеукраїнського об'єднання „Свобода" зібралися на Соборній площі з державними прапорами і плякатами „Свободу Павліченкам!", „Разом – сила". Маршуючи центральними вулицями міста під дріб барабанів, вони скандували: „Україна над усе!".

Під час віча провідник обласної організації „Свободи" Андрій Маляс та інші промовці засудили правлячу владу та її прислужників у судах і силових відомствах, жертвами яких стали Павліченки. Вони зажадали від апеляційного суду звільнити засуджених за відсутністю доказів їх провини.

Депутат Верховної Ради від партії „Свобода" Павло Кириленко заявив: „Революція вже почалася! Вона невідворотна".

* * *

У Києві добре підсилена гучномовцями колядa прозвучала 8 січня під стінами Лук'янівського слідчого ізолятора, де караються політв'язні – так звані „васильківські терористи" Сергій Бевз, Володимир Шпара, Ігор Мосійчук та в'язні сумління – батько та син Павліченки. Саме тут Комітет визволення політв'язнів разом з Дніпровською районною організацією Конґресу Українських Націоналістів влаштували різдвяний „Вертеп волі для тих, хто в неволі". Акція зібрала близько 100 осіб.

Учасники маршу на Соборній площі Одеси. (Фото: Сергій Горицвіт)

О. Пукача...

(Закінчення зі стор. 1)

Сам засуджений на прохання журналістів прокоментувати вирок сказав: „Запитайте у Кучми і Литвина – вони все розкажуть".

Суддя Печерського райсуду столиці Андрій Мельник заявив, що є прямі і непрямі докази того, що О. Пукач діяв свідомо, а його заяви про ненавмисні дії слід вважати неспроможними.

Суд вважає, що йдеться про перевищення службових повноважень, організацію і вчинення навмисного вбивства журналіста безпосередньо О. Пукачем.

Печерський районний суд зачитував вирок екс-голові департаменту зовнішнього спостереження МВС у відкритому режимі. В залі та поблизу будівлі суду було багато журналістів.

Також, за словами суддів, О. Пукач назвав колишнього міністра внутрішніх справ Юрія Кравченка особою, безпосередні накази якої стосовно Г. Ґонґадзе він виконував. „Олексій Пукач стверджує, що всі розпорядження стосовно Ґонґадзе усно отримував від Юрія Кравченка, який про виконання наказів доповідав іншим посадовим особам держави", – зачитала суддя.

Суд вважає, що О. Пукач не страждав і не страждає психічними розладами, і не потребує додаткових досліджень, заявив суддя А. Мельник. За його словами, його дії були усвідомленими і спланованими.

Суд також дійшов висновку, що тіло, знайдене у Таращанському лісі, є тілом Г. Ґонґадзе. Як відомо, тіло досі не поховане.

Текст вироку містить покази свідків, самого О. Пукача та докази звинувачення.

Вирок також містить докази у справі про викрадення і побиття іншого журналіста, Олексія Подольського, щодо якого О. Пукач і його підлеглі у 2000 році також вчиняли, на думку слідства, протиправні дії.

О. Подольський був присутній у залі суду.

За словами судді, яка зачитувала вирок, під час судових свідчень О. Пукач заявив, що „не мав наміру вбивати" Г. Ґонґадзе. „Підсудний доводив, що вбивство – це був нещасний випадок. Він стверджував, що за посадою володів інформацією, що дії журналіста шкодять державі, що він є чужоземним шпигуном. Пукач сказав, що не мав наміру вбивати Ґонґадзе, але під час його побиття і знущань не міг оцінити значення своїх дій", – сказала суддя.

Вона додала, що підсудний під час судового слідства частково визнавав свою вину. За словами судді, О. Пукач не визнає протиправності дій під час оперативно-розшукових заходів стосовно Ґонґадзе, оскільки йшлося про безпеку держави і вищих посадових осіб, щодо яких журналіст писав критичні статті. (*Бі-Бі-Сі*)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

„Ґазпром" вимагає 7 млрд. дол. в України

КИЇВ. — „Ґазпром" виставив рахунок Україні на 7 млрд. дол. за газ, який було не викуплено в 2012 році. Про це 26 січня повідомив представник української сторони. „Такий рахунок є", – сказав співрозмовник аґенства. Як повідомлялося, згідно з контрактом на закупівлю газу від 2009 року, мінімальний обсяг газу, до якого застосовано умову „бери або плати" (take-or-pay), становить 33.3 млрд. кубометрів. „Нафтогаз України", за попередньою інформацією, купив у 2012 році близько 25 млрд. кубометрів газу, згідно з умовами контракту. При цьому українська сторона своєчасно попередила „Ґазпром" про зменшення закупівлі газу. *(„День")*

У Києві буде свій Меджліс

КИЇВ. — Київський реґіональний Меджліс планується створити у столиці України у зв'язку зі зростанням чисельности проживаючих тут кримських татар. Про це 28 січня повідомила прес-служба Меджлісу кримськотатарського народу. „На засіданні Меджлісу кримськотатарського народу прийнято постанову „Про створення Київського реґіонального меджлісу", – повідомляє прес-служба представницького органу кримських татар. Цим же рішенням, поінформували у прес-службі, Комісії з підготування та організації виборів місцевих меджлісів доручено організувати вибори членів місцевих меджлісів у Київському реґіоні. *(„Укрінформ")*

„Свобода" на захисті українства

КИЇВ. — Всеукраїнське об'єднання (ВО) „Свобода" закликає українців бойкотувати новий підручник з історії України. Про це йдеться у зверненні „Свободи" 28 січня до вчителів, учнів та їхніх батьків. Також „свободівці" закликають українців „масово і категорично відмовлятися від вивчення у школі мови окупанта – російської, активно здійснювати національне виховання. Зменшення прохідного балу з української мови під час вступу, скасування іспиту з української мови при завершенні бакалавреату, перехід на навчання чужоземців з державної мови на мову ворожої держави – російську, ймовірне запровадження мови окупанта як предмету в середні школи – все це свідчить про оголошену всередині країни війну з мовою титульної нації – українською", – йдеться в зверненні „Свободи". „Свободівці" відзначають, що національний світогляд українців руйнують переписуванням підручників з історії України, „де брутально вилучено історичні факти протиборчого змагання нашої нації за право мати Незалежну Державу". „Зокрема з підручника історії для п'ятої кляси вилучено знамениі „помаранчеві" події 2004 року, факт союзництва СССР з нацистською Німеччиною, боротьбу УПА з нацистами та портрет героя України Романа Шухевича, Голодомор як геноцид нації, організований Москвою, маштабну повоєнну русифікацію українських шкіл у 1950-их роках, масові репресії українців у 1930-1980 роки тощо", – йдеться у зверненні. „Свободівці" переконані, що „знищення української гуманітарної складової освіти – продуманий і підтримуваний ззовні плян не просто міністра-українофоба, але чинного уряду та Президента". ВО „Свобода" закликає українців бойкотувати нові підручники з історії, організовувати гуртки вивчення історії української державности та різноманітні спецкурси, активно здійснювати національне виховання, демонструвати свою українськість. *(„Українська правда")*

В. Рибак хоче відновити авторитет ВР

КИЇВ. — Верховна Рада України сама винна у зменшенні свого впливу, заявив 23 січня голова парляменту Володимир Рибак. „Не треба нікого звинувачувати… Депутати мають почути одне одного, опозиція повинна почути більшість, більшість має почути опозицію", – сказав В. Рибак. Водночас речник заявив, що має намір відновити авторитет парляменту. „Дуже хочу. І коли ми збираємося за цим столом з керівниками фракцій, я бачу, що всі політичні сили цього хочуть", – сказав В. Рибак. Відповідаючи на закиди про те, що парлямент зловживає розглядом законів за скороченою процедурою, речник заявив, що в цьому питанні керується реґляментом. *(Радіо „Свобода")*

АМЕРИКА І СВІТ

Сенат схвалив допомогу жертвам „Сенді"

ВАШІНҐТОН. — Конґрес США 28 січня прийняв законопроєкт про виділення термінової допомоги обсягом 50.5 млрд. дол. постраждалим від урагану „Сенді", який налетів на узбережжя штатів Ню-Йорк і Ню-Джерзі три місяці тому. Сенат схвалив законодавство 28 січня 62 голосами „за" при 36 голосах „проти". Палата представників вже проголосувала за документ раніше в цьому місяці, а Президент Барак Обама пообіцяв підписати його, як тільки він з'явиться на його столі. Важка економічна ситуація в країні серйозно ускладнила дискусію про виділення допомоги потерпілим від одного з найсильніших буревіїв на північному сході США. Законопроєкт був підготовлений до розгляду в Палаті представників ще на початку січня, але конґресмени так і не проголосували за нього через суперечки про відповідні витрати. Коли через кілька днів був приведений до присяги новий склад Конґресу, переговори про виділення допомоги довелося починати заново. Зволікання з прийняттям закону в Палаті представників, яку контролюють республіканці, викликало критику з боку губернаторів штату Ню-Йорк Ендрю Квомо (демократа) і Ню-Джерзі Криса Кристі (республіканця). Обидва губернатори заявили, що їх виборцям, багато з яких втратили свої будинки, і без того довелося чекати допомоги дуже довго. *(„Голос Америки")*

А. Меркель вмовляє Д. Камерона

БЕРЛІН. — Канцлер Німеччини Ангела Меркель 23 січня заявила, що її країна готова обговорити з Великою Британією її участь в Европейському союзі, проте наголосила, що має бути знайдений компроміс, який буде чесний по відношенню до всіх. Йдеться про промову прем'єр-міністра Дейвида Камерона, який раніше пообіцяв влаштувати референдум щодо того, чи має Велика Британія залишатись в ЕС. Еврокомісія у Брюселі наголосила, що „в інтересах Европи та в інтересах Британії", щоб Велика Британія залишилась повноцінним членом ЕС. Міністер закордонних справ Франції, своєю чергою, назвав плян Д. Камерона таким, що ризикує бути небезпечним. *(Бі-Бі-Сі)*

Д. Медведєв про Митний союз

ДАВОС, Швайцарія. — Прем'єр-міністер Росії Дмитро Медведєв вважає, що порівняння Митного союзу (МС) Росії, Білорусі й Казахстану з відродженням СРСР – „це цілковита маячня". Д. Медведєв запевнив, що дороги в минуле немає, про це він сказав 23 січня, виступаючи на Всесвітньому економічному форумі в Давосі. За його словами, у Росії є чіткий плян зміцнення інтеґрації на взаємовигідній основі. При цьому він повідомив, що інтеґрація на пострадянському просторі здійснюється з урахуванням позитивних і неґативних уроків побудови Евросоюзу. Російський прем'єр відзначив, що кожний з партнерів у МС прагне, щоб умови ведення підприємництва на його території були більш комфортними, ніж у сусіда. 6 грудня минулого року Державний секретар США Гіларі Клінтон у кулуарах конференції з прав людини в Дабліні заявила, що придушення опозиційних настроїв в країнах Східної Европи і Середньої Азії може призвести до нової „радянізації" цих держав. За її словами, процес „радянізації" може бути представлений під такими назвами, як „Митний союз" і „Евразійський союз". „Не можна припуститися помилки. Ми знаємо, що є метою, і ми намагаємося знайти ефективний спосіб уповільнити або запобігти цьому процесові", – заявила Г. Клінтон. *(УНІАН)*

Підтримали кандидатуру Дж. Кері

ВАШІНҐТОН. — Комітет закордонних справ Сенату США 29 січня одноголосно підтримав кандидатуру Джона Кері на посаду Секретаря Державного департаменту. Президент Барак Обама раніше призначив Дж. Кері новим Держсекретарем після Гіларі Клінтон, яка залишить цю посаду 31 січня. Сенатор Дж. Кері був кандидатом від Демократичної партії на президентських виборах у США в 2004 році. Він працює у Комітеті закордонних справ Сенату вже 28 років, останні чотири роки є його головою. Увесь Сенат 29 січня 94 голосами підтримав призначення Дж. Кері. *(Бі-Бі-Сі)*

День Соборности святкували усі українці

ЛЬВІВ

Марта Осадца

21 січня у Національному академічному театрі опери та балету ім. Соломії Крушельницької відбулася урочиста академія з нагоди 94-ої річниці проголошення Акту злуки Української Народної Республіки і Західньо-Української Народної Республіки (ЗУНР).

Історики Національного університету ім. Івана Франка Василь Ґерун та Марія Герасимчук розповіли про історичні події, виступили представники обласної та міської влади, були нагороджені академік Ігор Юхновський та один з організаторів „Ланцюга злуки" у 1990 році Ігор Лучків. Закінчилася академія великим святковим концертом.

22 січня були покладені вінки до Меморіялу воїнам Української Галицької Армії та на могилу Президента Національної ради ЗУНР Євгена Петрушевича на Личаківському кладовищі, до Меморіялу Українським Січовим Стрільцям на Янівському цвинтарі, до пам'ятника Степанові Бандері.

Біля пам'ятника Тарасові Шевченкові відбулося віче, на якому виступили голова обласної організації „Просвіти" Ярослав Пітко, поет Ігор Калинець, голова ветеранських організацій Богдан Винниченко і депутати Верховної Ради Андрій Парубій, Ірина Фаріон і Юрій Михальчишин.

ДНІПРОПЕТРОВСЬК

Володимир Єфимов

22 січня демократичні дніпропетровці зібралися біля місцевого цирку, де на майдані ще раз прочитали текст славетного Універсалу: „Віднині на всіх українських землях, розділених віками, Галичині, Буковині, Закарпатській Русі й Наддніпрянщині буде єдина велика Україна".

Дніпропетровська влада Партії реґіонів наче навмисно хизувалася на площі рекламою Московського цирку і через гучномовці передавала лише російські пісні. Але це не спровокувало учасників свята до сутички.

1,500 патріотів України мирно вийшли на міст через Дніпро, аби простягти руки єдности тим, хто йшов назустріч з протилежного лівого берега Дніпра з національними прапорами.

„Ланцюг злуки" в Дніпропетровську на мості через Дніпро. (Фото: Володимир Єфимов)

ОДЕСА

Сергій Горицвіт

Відзначати День Соборности одеські патріоти розпочали ще 20 січня. Зібравшись разом біля так званого „Тещиного мосту", молодь влаштувала символічне братання сходу й заходу України. Активісти творчого об'єднання „Остання барикада" та громадської організації „Своя правда" зшили великий державний прапор, на якому всі присутні написали свої побажання рідній Україні.

22 січня бойовики з так званого „антифашистського комітету", створеного місцевими реґіоналами, вирішили провести марш від пам'ятника Тарасові Шевченкові. Місцева „Свобода" цей випад проіґнорувала.

Офіційна церемонія була проведена за казенним сценарієм спершу біля пам'ятника Т. Шевченкові, а потім біля пам'ятника Іванові Франкові. Сюди прийшли також близько 50 сталіністів та інших українофобів з транспарантом: „Шевченко – за союз всіх слов'ян.". Виступ провідника „Молодьожноє єдінство" Антона Давидченка перебила голова Ліґи українських жінок Аліна Пляченко вигуком: „Говоріть мовою Тараса Шевченка!". Українофоб відповів погрозами російською мовою.

Саме в цей час до пам'ятника попрямувала колона представників опозиційних партій „Свобода", „Батьківщина", „УДАР" та патріотичних громадських організацій. Почалося народне віче. Понад 10 промовців нагадали присутнім не лише про День злуки, а й про знехтуване нашою владою 95-річчя прийняття Центральною радою Четвертого універсалу, яким Україну було проголошено незалежною державою. Серед промовців був народний депутат від партії „Свобода" Павло Кириленко, який вручив почесні медалі одеським літераторам і публіцистам Дмитрові Шупті та Олегові Олійникові, котрі своїм полум'яним словом виступають на захист народних святинь і державної мови.

Активісти творчого об'єднання „Остання барикада" та громадської організації „Своя правда" в Одесі зшили великий державний прапор. (Фото: Сергій Горицвіт)

НОРТ-ПОРТ, Фльорида

Віра Боднарук

День Соборности було відзначено 20 січня в Українському релігійному та культурному осередку ім. св. Андрія. На свято масово прибула українська громада. На початку українські американські ветерани під проводом Євгена Томашоського та Ігора Грона піднесли американський та український прапори.

Голова Громадського комітету Рома Гуран відкрила свято і передала перебіг ведучій Лідії Білоус, яка представила Віру Боднарук, голову Товариства української мови ім. Шевченка, котра виголосила святкове слово.

Вона підкреслила, що майбутнє України залежатиме від молодих людей, які народилися в незалежній Україні, мають контакти з західнім світом і зможуть закріпити сильну українську державу на демократичних засадах.

Після святкового слова було показано на екрані гурт „Мандри", який виконав пісню „Не спи, моя рідна земле". Об'єднаний хор під дириґуван-

(Закінчення на стор. 5)

Нові лавреати Премії ім. Василя Стуса

КИЇВ. – 14 січня в столичному Будинку вчителя відбулося щорічне нагородження лавреатів Премії ім. Василя Стуса. Цей день обрано не випадково, адже саме 14 січня є святом Різдвяних Василів, під час якого вшановують відомих діячів української культури та громадського руху, які носили це ім'я, і вручають Премію ім. В. Стуса. Вона присуджується митцям, які мають значні успіхи у своїй галузі і займають принципову громадянську позицію.

Премію почали вручати ще 1989 року, від того часу її отримали десятки відомих осіб – діячів культури, науки, громадського простору. Серед них – співачка Марія Бурмака, історик Володимир В'ятрович, правозахисник Євген Захаров та інші.

Цьогорічну церемонію вручення нагороди відкривали колядками та щедрівками співачка Софія Федина, яка стала лавреатом цьогорічної премії, та дитячий театр „Берегинька".

Потім слово взяв колишній дисидент і політв'язень, почесний президент Українського відділення міжнародного ПЕН-клюбу Євген Сверстюк. Він закликав вшанувати хвилиною мовчання пам'ять Михайла Гориня, що відійшов у вічність днями. Відтак Є. Сверстюк повів мову про В. Стуса, чиє ім'я носить премія.

„Василеві Стусові цього року виповнилося б 75 років. Чи міг би він дожити до них? Міг, але якби жив так, як всі. Але після того він вже не був би Василем Стусом. У нього завжди був свій особливий шлях. Він не звик миритися з несправедливістю і йти на поступки зі своєю совістю. Він був справжнім нонконформістом", – сказав Є. Сверстюк.

Далі ведуча заходу, один з наймолодших лавреатів цієї ж нагороди, Олександра Матвійчук, почала оголошувати цьогорічних переможців цьогорічної премії. Отже, крім С. Федини, лавреатами стали українська художниця Любов Міненко, колишній політв'язень, голова Музею шістдесятництва Микола Плахотнюк та письменник-краєзнавець з Сумщини Борис Ткаченко.

Українська Інформаційна Служба

Елмар Брок: ...

(Закінчення зі стор. 1)

та прем'єр Микола Азаров. Місяць тому я розмовляв з Азаровим, і почув запевнення, що він вважає европейську хартію правильною. Однак, тоді він має знайти сили та вплинути на Кузьміна".

На запитання, чи розглядають в Европі якісь практичні кроки щодо порятунку Ю. Тимошенко, Е. Брок зазначив, що „український уряд знає, що практичні шляхи існують. Йому добре відомі відповідні пропозиції. Я не хочу їх зараз озвучувати. Але в українського керівництва існує можливість ці питання вирішити по-людськи. Мене дивує, що воно цього не робить".

Коментуючи наміри европейських політиків спростити візовий режим між Україною та ЕС, Е. Брок висловив думку, що „це, безумовно, важливий крок. Ми не хочемо карати українців. Але було б особливо цікаво, якби люди на кшталт Кузьміна не отримували візу".

„Ґазпром" програє...

(Закінчення зі стор. 1)

для всієї Европи саме в політичному пляні. Урядовці Европейського союзу зайняли дуже жорстку позицію щодо „Ґазпрому" — вони вважають, що одна компанія не може водночас і добувати газ, і його транспортувати. Суд у Стокгольмі, якщо він відбудеться, політики в Европейському союзі зможуть використати для популяризації антиґазпромівських настроїв у всьому ЕС. А це означає, що суд з Україною може стати приводом для перегляду всіх стосунків Европейського союзу з „Ґазпромом".

Крім того, зовсім недавно Литва подала приклад того, як можна не виконувати рішення Стокгольмського арбітражу щодо контрактів з російською монополією. Ніщо не заважає Україні скористатися цим прецедентом і проіґнорувати вердикт.

3. В Україні щиро вірять, що кінець „газової кабали" близький. До 2018-2020 року в Україні повинні почати добувати у промислових обсягах сланцевий газ. До того часу українці плянують добудувати термінал для рідкого газу і вдосконалити механізми одержання палива з Европи, а не з Росії.

Є, щоправда, немала вірогідність, що все це так і залишиться плянами, і все ж українські політики поставили перед собою здобути газову незалежність, тому будуть діяти, керуючись думкою, що зовсім скоро владарюванню „Ґазпрому" настане кінець. У такій ситуації вони мають одну виграшну тактику – затягувати час, грузнути у багаторічних судових суперечках, постійно обстоювати свою позицію в пресі і ловити протилежну сторону на двозначностях і недомовках. А там вже й до 2018-го недалеко. Якщо все піде за українським сценарієм, „Ґазпром" буде готовий віддати дуже багато, щоб не втратити один з найбільших ринків збуту. Наприклад, простити Україні борг за недоставлений газ.

4. Й без того не бездоганна репутація „Ґазпрому" в Европі може бути сильно зіпсована. В Росії не приховують, що справа ціни на газ для України – політична, і відверто пропонують зменшення ціни на паливо за вступ України у Митний союз. Вміло розігравши карту жертви очевидних амбіцій російських керівників, котрі взяли курс на відновлення СРСР, Україна зможе привабити на свій бік суспільну думку в Европі. А разом з цим зробити так, щоб „Ґазпром" сприймався виняткова як газовий жандарм, інструмент впливу Володимира Путіна. Для монополії це може означати ущерб на значно більшу суму, ніж 7 млрд. дол., адже Европа залишиться для „Ґазпрому" головним ринком збуту ще щонайменше на декілька десятиріч. Якщо ж „Ґазпром" діятиме так, що в Европейському союзі шукатимуть альтернативу російському газові з політичних мотивів – це означає, що він сам собі викопає яму. (*Lenta.ru. Переклад з російської мови: редакція Свободи"*)

Олександер Поліванов – російський експерт з економічних проблем. Москва.

НОРТ-ПОРТ...

(Закінчення зі стор. 4)

ням Любови Добровольської-Інґрем виконав три пісні. Вірш „Свято Державности" прочитала Оля Гронь.

Приємною несподіванкою був виступ Олександра Криськова зі Львова, ілюстрованим прозірками „Увічнення пам'яті героїв у Львові", де пластові курені беруть назви загиблих героїв України і так увічнюють пам'ять синів і дочок України, які загинули у нерівному бою за волю і славу України.

На закінчення було показано на екрані програму Івана Поповича „Розмова з отаманом".

Українські американські ветерани підносять прапори. (Фото: Віктор Лісничий)

АМЕРИКА І СВІТ

Закриваються посольства в Каїрі

КАЇР, Єгипет. — Британське та американське посольства у столиці Єгипту Каїрі заявили 27 січня, що тимчасово закриваються через заворушення у країні. У місті Порт-Саїд знову стались сутички – на цей раз між поліцією та тими, хто прийшов на похорон загиблих у сутичках 26 січня. Того ж дня у місті загинули понад 30 осіб у сутичках через рішення суду – суд Єгипту засудив 21 футбольного фаната до смертної кари за безлади на стадіоні в Порт-Саїді, що призвели до смерти 74 осіб минулого року. Сутички, які стали найбільшим нещастям в історії єгипетського футболу, сталися 1 лютого 2012 року після гри команд вищої ліґи на стадіоні міста Порт-Саїд. *(Бі-Бі-Сі)*

Іран конфронтує з Евросоюзом

ТЕГРАН, Іран. — Іран формально заборонив експорт нафти, газу і продуктів з них до країн Европейського союзу (ЕС). Про це 27 січня заявив речник іранського Міністерства нафтової промисловости. Заборона буде чинна доти, доки ЕС продовжує втілювати „ворожі рішення" щодо Ірану, сказав речник. Заборона практично нічого не змінює, бо Евросоюз ще минулого року запровадив санкції проти нафтогазового сектору Ірану, серед яких і відмова країн ЕС купувати іранські енерґоносії. До того експорт до країн ЕС становив близько 18 відс. усього експорту енерґоносіїв з Ірану. Ці заходи, як і подібні санкції США, мають на меті зменшити валютні надходження до бюджету Ірану, головним джерелом яких є саме експорт енерґоносіїв, і тим підірвати фінансування іранської ядерної програми. У світі побоюються, що ця програма має приховану мету створити ядерну зброю. Іран заперечує це, але доказів, яких вимагає світова спільнота, не надає. *(„Укрінформ")*

Смертельні танці в Бразилії

САНТА МАРІЯ, Бразилія. — У ніч на 27 січня в нічному клюбі „Boate Kiss" в бразилійському місті Санта Марія сталася пожежа, в результаті якої загинули 232 особи. Крім того, 131 отримала поранення. За попередніми даними, вогонь стався через грубе порушення правил пожежної безпеки. Під час вечірки на сцені використовувалися фаєрверки. Через них загорілася звукоізоляція, і приміщення оповило їдким димом. Президент Бразилії Ділма Русеф 28 січня оголосила триденну національну жалобу за жертвами пожежі. У штаті, де сталася трагедія, жалоба триватиме сім днів. За даними бразилійських засобів масової інформації, ця трагедія стала найбільшою за останні 50 років в країні. Влада країни оприлюднила всі імена загиблих. Чиновники обіцяють розслідувати свідчення про те, що від вогню, запаленого на сцені, загорілася ізоляційна піна на стелі, випустивши в залю токсичний дим. Вони також перевірять, чи справді в клюбі діяв лише один аварійний вихід, що, за словами свідків, спричинило багато смертей. У клюбі на той момент перебували від 300 до 500 осіб. Свідки кажуть, що рятівники прибули справді швидко. Рятівники пробили стіну клюбу, щоб допомогти вибратись звідти застряглим. Санта-Марія – університетське місто з населенням понад 250 тис. *(„Кореспондент", Бі-Бі-Сі)*

Конференція ООН з сирійського питання

КУВЕЙТ. — Представники 60 країн зібралися 30 січня в Кувейті на донорську конференцію ООН з приводу сирійського конфлікту. Генеральний секретар ООН Бан Кі-Мун закликав обидві сторони конфлікту, а особливо сирійський уряд, припинити сутички „в ім'я людства". На конференції ООН буде намагатися знайти близько 1.5 млрд. дол. допомоги мирним сирійцям, що постраждали від насильства, а також 700 тис. біженців, які втекли до сусідніх з Сирією країн. Кувейт уже пообіцяв надати 300 млн. дол. Евросоюз і США разом плянують виділити близько 400 млн. На конференцію також приїхали представники Росії й Ірану, ключових союзників сирійського Президента Башара Асада. Конфлікт у Сирії триває з березня 2011 року. За численні жертви та зруйновані сирійські міста в ООН нині покладають відповідальність як на режим Президента Б. Асада, так і на самих повстанців. Обидві сторони відмовляються від діялогу. *(„Радіо Свобода")*

Захистити українську мову

Колонки новин у київських газетах свідчать, що мовна війна, яку „реґіональна" більшість у Верховній Раді розпочала пів року тому узаконенням провокаційного проєкту Сергія Ківалова–Вадима Колісниченка „Про засади державної мовної політики", не стихає. І ледве чи стихне до 2015 року, тобто до наступних президентських виборів, бо й у новому складі парляменту більшість належить політичним силам, ворожим до українства.

Отож вони й далі чинитимуть своє, далі принижуватимуть і дискримінуватимуть українську мову, далі гальмуватимуть усі намагання опозиції запевнити статус української мови як єдиної державної.

Що мовне питання зберігає своє виняткове значення навіть на тлі тяжких економічних і політичних проблем сьогоднішньої України, свідчить той факт, що за неповні два місяці діяльности нової Верховної Ради на її розгляд подано вже сім „мовних" законопроєктів. Мабуть, буде їх ще більше – з тієї причини, що ніяких „радикальних" поправок до закону В. Колісниченка-С. Ківалова, обіцяних владою ще минулого літа, не сталося досі. Ситуація, все більше напружуючись, виносить на поверхню все опозиційніші, але не досить обдумані, не досить врівноважені проєкти, як, наприклад, 1233: він пропонує право на використання реґіональних мов у державному діловодстві лише тоді, коли реґіональна група складає не менше 50 відс. від загальної кількости мешканців міста чи села. У цьому випадку татари, кількість яких у Республіці Крим – лише 12 відс. налелення, будуть скривджені у можливостах послуговуватися рідною мовою, а привілеї і далі належатиме росіянам, яких у Криму 59 відс.

Від інших опозиційних „мовних" проєктів вигідно відрізняється запропонований Володимиром Литвином, колишнім речником парляменту, хоч саме на його сумлінні, власне, й лежить узаконення мовної антиукраїнської диверсії В. Колісниченка і С. Ківалова. Тепер, пророзумнішавши, В. Литвин пропонує визначати право на реґіональну мову, коли група її носіїв становить не менше 15 відс. від загальної кількости населення реґіону. Але найголовніше в проєкті – посилання на Конституцію, згідно з якою українська мова – беззастережно єдина як державна.

Багато слушного містять законопроєкти, подані депутатами Ігорем Палицею, братами Віктором і Павлом Балогами, Миколою Катеринчуком. Спільне для них – плян зміцнення позицій української мови в житті суспільства, обов'язкове володіння нею всіма громадянами країни.

Але яка доля чекає їх у Верховній Раді? Ледве чи успішна. Україножер В. Колісниченко, намагаючись випередити ініціятиви щирих оборонців української мови, вже кричить, що „в Україні підіймає голову фашизм". Як дійде до обговорення цих здорових і справедливих ініціятив, то більшість, котра стоїть за В. Колісниченком і С. Ківаловим, лише підфарбує їхній чиннний закон, залишивши його антиукраїнське спрямування. Тому найкращий вихід з ситуації пропонує незалежний депутат В. Кириленко: замість поправляти те, що в принципі є неправильним, слід цей закон взагалі скасувати, а мовну політику продовжувати вести за визначеннями, що містяться в Конституції України.

ІСТОРІЯ

Мирославові Симчичеві – 90 років

Роман Коваль

КИЇВ. – Сотенному Української Повстанської Армії (УПА) Мирославові Симчичеві („Кривоносові") 5 січня виповнилося 90 літ. З ним я познайомився в середині 1990-их років на Конференції українських націоналістів у Запоріжжі, де він тоді мешкав. Потім було кілька коротких зустрічей у Києві та виступ М. Симчича у листопаді 2001 року на вечорі пам'яті героїв Базару, який організував Історичний клюб „Холодний Яр". Його характеризували чітка, впевнена мова, думка ясна, логічна, справедлива.

Дізнавшись, що М. Симчич ще в 1930-их роках виховувався на книзі Юрія Горліса-Горського „Холодний Яр", я вирішив запросити його на Холодноярщину.

І ось у травні 2008 року, на 86-му році життя, М. Симчич уперше ступив на холодноярську землю, пройшов стежками своїх улюблених героїв Василя Чучупаки, Андрія Чорноти, Чорного Ворона, Пилипа Хмари, Юрія Горліса-Горського, побував на Мліївській гайдамацькій січі отамана Голого, де вшанував трьох орловецьких дівчат, зарубаних 1920 року будьоннівцями.

Вклонився дубові Максима Залізняка, пригорнувся до нього.

Наступного дня на хуторі Кресельці ми відвідали місце останнього бою Головного отамана Холодного Яру Василя Чучупаки. Побував ветеран визвольної боротьби і в Чигирині.

Мене вразив М. Симчич. Попри неймовірно тяжке життя (шість років збройної боротьби та 32.5 роки тюрем і таборів), він залишився доброю, чуйною, делікатною і скромною людиною.

Я радий, що він здійснив поїздку у святі місця, яка наповнила хоробре серце великого воїна тихою радістю і теплим світлом.

1 липня 2008 ріку М. Симчич приймав мене на рідному Прикарпатті. Ми вирушили в село Рушір – на місце боїв сотенного „Кривоноса". За даними московських спецслужб, сотенний УПА М. Симчич-„Кривоніс" у 40 боях здобував перемоги над військами НКВД, і лише у двох противники розходилися, не здобувши успіху.

Мирослав Симчич

У бою під селом Рушір, що неподалік Космача, його сотня (220 стрільців) 15 січня 1945 року розбила батальйон 256-го конвойного полку НКВД. Загинув у тому бою і командир карателів підполковник Олексій Дергачов. М. Симчич був поранений розривною кулею у праву руку.

У липні 2012 року М. Симчич разом з Михайлом Андрусяком і Тарасом Силенком брав участь у презентації моїх книг на Прикарпатті, зокрема виступав у Коломиї, Рожнятові та Калуші. Ми знову могли пережити радість спілкування.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році — Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by
the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800 — **E-mail:** svoboda@svoboda-news.com
Fax (973) 644-9510 — **Website**: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: $65.00 на рік, $40.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – $55.00 на рік, $35.00 на півроку.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністрація	Володимир Гончарик	☎ (973) 292-9800 x 3041 **E-mail**: admin@svoboda-news.com
Оголошення	Володимир Гончарик	☎ (973) 292-9800 x 3040 **Fax** (973) 644-9510 **E-mail** adukr@optonline.net
Передплата	Марійка Пенджола	☎ (973) 292-9800 x 3042 **E-mail** subscription@svoboda-news.com

Шановні дописувачі!

Щоб прискорити опублікування в газеті Ваших статтей, листів та інших кореспонденцій, просимо надсилати їх до редакції електронною поштою svoboda@svoboda-news.com у форматі DOC.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Діти отримали подарунки

Теплі вітання з Різдвом і Новим роком надійшли до дитячої студії „Ганнуся" від благодійників Місії св. князя Володимира у Кергонксоні, Ню-Йорк, о. Юрія і Оксани Базилевських. Зокрема для дітей-інвалідів, сиріт та багатодітних і бідних родин прислано одяг, взуття та інші потрібні речі.

Ми щиро вдячні усім, хто провадив збірку і пересилання подарунків до України. Це Ірина і Валерій Лавруки, Ніна і Семен Дуди, Ганна Щепко, Сільвія Куців з Української католицької парафії св. Трійці. Богдан Угрин з дружиною Марією допомогли Г. Щепко усе укласти і вислати через „Міст". Даток на цю ціль дало подружжя Оксана і проф. Володимир Бакуми.

Ми передаємо усім вдячність дітей.

Анатолій Сазанський,
Миргород, Полтавська область

Запрошуємо на конференцію

Бережанський краєзнавчий музей, Тернопільський національний педагогічний університет ім. Володимира Гнатюка, Бережанський аґротехнічний інститут та громадська організація „Рідне місто" запрошують до участи у міжнародній науковій конференції „Бережанська гімназія: сторінки історії", що відбудеться у краєзнавчому музеї у вересні цього року.

На конференції передбачено розгляд широкого спектру проблем, які пов'язані з видатними професорами та учнями гімназії, діяльністю цього навчального закладу.

Заяву на участь у конференції просимо надсилати до 1 липня на адресу: Бережанський краєзнавчий музей, пл. Ринок, 1, Бережани, Тернопільська область, 47501 Ukraine. Тел.: (380-3548) 218-79. Електронна пошта: bkm@ber.te.ua. Контактна особа: Наталія Бойко (natalibojko@ukr.net).

Матеріяли конференції будуть опубліковані у збірнику наукових праць. Проїзд, проживання та харчування оплачують учасники конференції.

Наталія Бойко,
Бережани, Тернопільська область

Дякуємо за книги!

Хочу через Вашу поважну газету висловити сердечну вдячність редакторові Християні Ференцевич за вельми цікаві книги, які вона надіслала в дарунок до Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького, в Шевченків край.

Ці книги стануть у добрій пригоді студентам і викладачам, усім, кого цікавить українське красне письменство. Складаючи найщирішу подяку, ми водночас звертаємося до читачів „Свободи" з проханням надсилати книги, якщо їх маєте, до нашого університету. Ми маємо потребу в різнотематичній діяспорній літературі – художній, літературознавчій, історичній, мовознавчій.

Наша адреса: Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького, вул. Шевченка, 81, Черкаси, 18000 Ukraine.

Володимир Поліщук,
доктор філології, професор
Черкаси

Незабутні спогади про співпрацю

Думка написати до „Свободи" цього листа з'явилася після одержання святкових вітань від відомої мисткині з Женеви Зої Лісовської, яка прислала мені вирізку з „Свободи" від 18 жовтня 1966 року про мій перший виступ у Ню-Йорку, в Літературному й мистецькому клюбі. Це пригадало мені десятки років спілкування з редакцією „Свободи", з редакторами Антоном Драганом, Василем Тершаковцем, Зеноном Снилиском. „Свобода" помістила десятки моїх репортажів про виступи хорових, танцювальних ансамблів, музикантів, різних художників. Хочу щиро подякувати усім редакторам „Свободи" за їхнє велике розуміння важливости мистецької діяльности у житті діяспор.

Велика подяка належиться також керівництву Українського Народного Союзу усіх часів. Ніколи не відмовлялися від допомоги Йосип Лисогір, Іван Флис, Ярослав Падох, Уляна Дячук, Марія Душник, Володимир Сохан та інші. Мова йде про допомогу з проживанням і харчуванням різних ансамблів з Европи, що виступали з концертами у США. Це було на Союзівці, де побували хор „Гомін" і народний балет „Орлик" під керівництвом Ярослава Бабуняка та хореографів Марії Бабич і Дмитра Парадюка „Візантійський хор" з Утрехту, Голяндія, під керівництвом Мирослава Антоновича, танцювальний ансамбль Степана Чупляка з Нотінґгаму, ансамблю пісні і танцю Міністерства внутрішніх справ України (керівник Роман Черепаха). Директором Союзівки був Володимир Квас, який з гордістю показував своє господарство.

Ансамблі мали душевне піднесення і тому з великою віддачею виступали у великій залі Союзівки. Я щасливий, що був причетний до цих подій і спілкувався з прекрасними людьми, що творили і далі творять Український Народний Союз.

Володимир Луців,
Лондон, Великобританія

Українці Румунії читають „Свободу"

Від імені букарештської філії Союзу українців Румунії (СУР), від імені моєї сім'ї і від мене особисто вітаю читачів „Свободи" з останнім, третім празником, з Водохрещем. Хочу подякувати за те, що завдяки Вікторові Шміґельському ми зараз отримуємо довгобажаний часопис „Свобода". Він нам дуже подобається! Посилаю світлину нашого ансамблю „Зоря", у якому мені доручили обов'язки управителя.

Ярослава-Орися Колотило,
радник Міністерства культури,
голова філії СУР
Букарешт, Румунія

Ансамбль „Зоря" букарештської філії Союзу українців Румунії.

Опера – в кінотеатрі

Хочу порадити шанувальникам оперного мистецтва слухати і дивитися вистави нюйоркського театру „Метрополітен-опера" в безпосередній трансляції їх до певних кінотеатрів, які встановили необхідне для цього обладнання. Такі вистави транслюються в суботні дні у той час, коли вони йдуть в театрі, а також повторюються в середу, о 6:30 вечора.

До кінця театрального сезону можна подивитися опери Джузепе Верді „Ріґолето" – 16 лютого (повторення 6 березня), Рихарда Ваґнера „Парсифаль" – 2 березня (повторення 20 березня), Рікардо Дзандонаї „Франческа да Ріміні" – 16 березня (повторення 3 квітня) та Ґеорґа-Фрідріха Генделя „Юлій Цезар" – 27 квітня (повторення 15 травня).

Христина Карпевич,
Ню-Йорк

Музей в останньому таборі

Колишній політв'язень Святослав Караванський переслав до „Свободи" світлини з Музею історії політичних репресій „Перм-36" в селищі Кучине, єдиного такого музею в Росії. Його заснував у 1995 році Віктор Шмирьов. Музей відтворює споруди виправно-трудової колонії для політичних в'язнів, яких утримували у надважких умовах. Це були політики, письменники, вчені, зусилля яких сприяли поваленню комуністичного режиму.

Колонія була створена в 1946 році. В'язні рубали ліс. З 1972 року в колонії почали утримувати засуджених за особливо небезпечні державні злочини, яких доти утримували в колоніях Мордовії. В листах колонію називали „ВС-389/36". У ній утримували політичних в'язнів Василя Стуса, Левка Лук'яненка, Валерія Марченка та багатьох інших.

У 2004 році Фонд світових пам'ятників включив „Перм-36" до списку 100 пам'ятників культури, які слід особливо охороняти.

Будинок таборового штабу в Кучине.

УКРАЇНСТВО У СВІТІ

Різдвяні свята єднали українців світу

ІЗЕЛЬШТАЙН, Голяндія

Володимир Луців

Різдвяні хорові концерти відбулися 8 грудня 2012 року у Церкві паломників в містечку Бадневедорпі, а 9 грудня – у місті Ізельштайні. У Голяндії саме випав сніг і створив святкову атмосферу. У Ізельштайні концерт відбувся у Базиліці св. Миколая. Програма була однакова на двох концертах.

Першим виступив хор з Франції „Акорини" під керівництвом Василя Бориса, який грав на акордеоні. У хорі співають жінки і чоловіки – французи, японці, мароканці та альжирець. Всіх їх об'єднала українська пісня.

Виступає хор ім. Миколи Лисенка під керівництвом Анни Азернікової.

Після хору „Акорини" виступив інструментально-вокальний квартет „Контраст" з Долини (Богдан Погонич, Олег Караїм, Василь Андрусів, Тарас Шевченко). Усі вони закінчили в Долині Музичну школу ім. Мирослава Антоновича. Після квартету виступив хор ім. Миколи Лисенка під керівництвом Анни Азернікової.

Фінал обох концертів був надзвичайний, коли обидва хори, група „Контраст", а також посадник Долини Володимир Гаразд, який закінчив консерваторію з гри на флейті, і приїхав з дружиною Марією, щоб взяти участь у концертах, разом 88 виконавців, заспівали колядку „Добрий вечір тобі, пане господарю" Кирила Стеценка (дириґував В. Борис). На кінець вони виконали колядку „Свята ніч" українською мовою під керівництвом А. Азернікової.

Присутні голяндці пожертвували 900 евро на ремонт залі Музичної школи ім. М. Антоновича у Долині.

При виході з храму стояли діти Романа Антоновича в українських вбраннях з скриньками, до яких люди складали пожертви. На прощальній вечері усі взялися за руки, співаючи пластову пісню „Ніч вже йде за верхом".

СЛОЦБУРҐ, Ню-Йорк

Ірина Стахира

За день до Свят-вечора розпочали свій Різдвяний виступ „Ой, ішла Колядка" діти та батьки новоутвореного танцювального колективу „Цвітка" у приміщенні будинку для людей похилого віку.

Гості принесли до столів страви української святої вечері: вареники, борщ, квасолю, налисники з маком, пампушки та узвар. Ця подія була незвичайною для всіх.

Все почалось на початку навчального року, коли невеличка група батьків шукала приміщення для танцювальної групи під керівництвом хореографа Андрія Цибика. Саме тоді батьки звернулися до сестер при Монастирі міста Слоцбурґ з проханням виділити їм приміщення для навчання танцю. Відтоді, щоп'ятниці, молоді танцюристи приходять у будинок св. Йосипа для людей похилого віку.

Під кінець святкування до гостей підійшла колишній редактор газети „Свобода", а тепер жителька цього дому Любов Коленська, яка теплими словами висловила своє захоплення від вечора.

Танцюристи ансамблю „Цвітка" з мешканцями будинку св. Йосипа для людей похилого віку.

ЛЬВІВ

Марта Осадца

ЛЬВІВ. – Святкування Різдва у Львові було позначене парадою звіздарів, конкурсом на найкращий вертеп, святом пампуха і безліччю інших цікавих заходів. Відбувся різдвяний ярмарок, на якому можна було придбати найрізноманітніші пам'ятки і поласувати смачними частунками.

Чисельні туристи з-за кордону і тисячі українців з усієї країни приїхали до міста, щоб зануритися у цю неповторну атмосферу радості, добра, любови, краси і піднесення, щоб побачити правдиве свято прослави Господа нашого Ісуса Христа.

Можна було послухати дзвінкі колядки, побачити величезну кількість вертепів, шопку з живими овечками, напитися смачної, запашної кави, поїздити на коникові-поні; переїхатися центром міста у кареті.

На параді звіздарів у Львові. (Фото: Марта Осадца)

СМІЛА, Черкаська область

Олександер Вівчарик

На свято Богоявлення 19 січня в „йорданську воду" ріки Тясмин першим традиційно увійшов священник – о. Михайло Шевчук з парафії Різдва Івана Хрестителя Української Автокефальної Православної Церкви. За ним інші мешканці міста дружно пішли у крижану воду.

Першим у крижану воду увійшов о. Михайло Шевчук. (Фото: Олександер Вівчарик)

ПАВЛОДАР, Казахстан

Ольга Голованчук

Товариство української культури ім. Тараса Шевченка уже 20-ий раз організувало Різдвяне свято у місті на красені-Іртишу. Розпочалося воно в Українській греко-католицькій церкві свв. Петра і Павла, де настоятель о. Ярослав Головчук разом з оо. Романом та Василем відслужив Літургію. Церковний хор виконав низку коляд.

По полудні люди прийшли до міської концертної залі „Достик", де на кожному кріслі лежав примірник часопису „Українські новини".

Концертно-театралізована композиція розпочалась традиційними музичними позивними українського Товариства.

Ведучі програми, визнані майстри сценічного слова Марія Маслій та Денис Богдан, відкрили зустріч, вітаючи присутніх з Різдвом Христовим.

Український народний хор під орудою Петра Маслія виконав низку коляд та піснеспівів. Учасників свята привітав о. Я. Головчук. Голова місцевої української громади, Заслужений працівник культури України Михайло Парипса у промові зазначив, що українці Казахстану мають гарні умови для відродження своєї культури, мови та духовности.

Виступили творчі колективи та окремі виконавці з Школи національного відродження та молодіжного крила Товариства, учасники молодіжного вокально-інструментального ансамблю бандуристів „Чарівні струни" на чолі з художнім керівником та солісткою Галиною Григоріаді-Підлипною, квартет бан-

(Закінчення на стор. 9)

ПАВЛОДАР...

(Закінчення зі стор. 8)

дуристів „Горлиця“, юні бандуристи та вокалісти Уляна Лавриненко, Віка Зайбель, Галя Климчук та Аня Вшивцева, котрі виконали музично-пісенну композицію „Розпустили кучері дівчата“ (постановка учительки Юлії Клочан).

Ветерани пісенного мистецтва Анатолій Невмивака та Серік Аринов співали ліричні українські пісні.

Вдало виступили і молода солістка М. Маслій, дует Ганни Клочан та Олександра Єгорова, хореографічний колектив під орудою Уляни Дяченко, молодіжний співочий колектив „Чорнобривці“.

На завершення збірний хор виконав пісню „Щедрий вечір“.

Понад 100 гостей зробили грошові пожертви на користь української громади. Особливо вагомий дар зробив підприємець Петро Чекіта.

Священики українського храму відвідали українські парафії в селах Орловці, Трохимівці, Березовці, Шидирти, де освятили воду і разом з парафіянами колядували та щедрували.

Заключним дійством стало свято Водохреща на церковному подвір’ї.

Учасники свята в концертній залі „Достик“ у Павлодарі. (Фото: Рустем Ануарбеков)

ЧЕРКАСИ

Олександер Костирко

19 січня православні та греко-католики разом відзначили останнє різдвяне свято – Богоявлення.

Сотні черкасців зранку прийшли на берег Дніпра, щоб взяти участь в обряді водохрещення, який проводили Владика Іоан з Української Православної Церкви Київського патріярхату та о. Юліян з Української Греко-Католицької Церкви.

Обряд водохрещення на Дніпрі в Черкасах. (Фото: Олександер Костирко)

СИМФЕРОПІЛЬ

Наталя Руденко

20 грудня 2012 року в Українській школі-гімназії Симферополя „запалили“ і посвятили Різдвяні звізди. Вперше в церемонії освячення взяли участь священнослужителі Української Православної Церкви Київського патріярхату та Української Греко-Католицької Церкви.

На честь дня св. Миколая, який вважається покровителем дітей, на башті гімназії встановили велику звізду, яка світилася до кінця січня. Усі Різдвяні звізди гімназисти зробили власними руками за прикладом львівських майстрів-звіздарів, які наприкінці 2010 року проводили майстер-кляси у Симферополі.

На Різдво за східнім обрядом 7 січня учні, їхні батьки і вчителі гімназії пройшли центральними вулицями, несучи звізди і співаючи різдвяних пісень.

Учні Української школи-гімназії на вулиці Симферополя.

Різдвяна зустріч в Українському музеї-архіві

Василь Романчук

КЛІВЛЕНД. – На 60-ту Різдвяну зустріч в Українському музеї-архіві (УМА) зійшлося 14 грудня 2012 року велике число спонзорів, жертводавців, прихильників і симпатиків музею.

На початку зустрічі її учасники переглянули виставку Різдвяних вітальних карток. Відкрив зустріч директор, голова наукового сектору Андрій Фединський, який ознайомив гостей з творчим і науковим доробком УМА, подякував багаторічним членам УМА і тим, хто лише приєднався до їх рядів. А це – майже 250 осіб. Їхні пожертви є головним ресурсом фондів на утримання музею, проведення різних заходів.

Благословив зустріч настоятель Катедрального собору св. Володимира в Пармі о. Іван Наконечний. Присутні також вшанували пам’ять жертв трагедії в одній з американських шкіл хвилиною мовчання.

Допізна світилися вікна в музеї. Люди спілкувалися, цікаво і корисно провели вільний час у дружній українській родині.

УМА заснував у чарівному куточку старої околиці Клівленду – Тремонті, навпроти міського парку, в 1952 році Леонід Бачинський – людина високоосвічена і національно свідома.

Йому вдалося зібрати велику колекцію унікальних експонатів та друкованих видань. У 1977 році музей викупив рентований будинок, який став його власністю. Саме в той період справи музею перейняв Олександер Фединський. Він, як і його наступник Степан Кікта, зробили чимало для зміцнення матеріяльно-технічної бази цієї установи, піднесення рівня наукової і культурно-масової роботи музею.

Справу свого батька гідно продовжує А. Фединський, який залишив Вашінґтон і престижну державну працю та, за наполяганням батька, перебрався до Клівленду, аби очолити музей. Це за його старанням було вишукано фонди на будівництво нового приміщення.

Довголітнім приятелем музею в Клівленді є конґресвумен Марсі Каптур – голова групи членів Конґресу які цікавляться Україною. За

(Закінчення на стор. 10)

Різдвяна зустріч...

(Закінчення зі стор. 9)

її підтримки музей одержав ґрант в 200 тис. дол. від американського уряду для спорудження нового корпусу. УМА одержав також щедрий ґрант в 27,750 дол. від Фундації Омеляна і Тетяни Антоновичів.

У 2006 році в новобудові справили новосілля. У чудовому будинку з просторою виставковою залею розмістилася бібліотека з книжковим фондом понад 9,000 примірників і майже 2,500 назв періодичних видань.

У музеї є кільканадцять розгорнутих експозицій з української історії та культури, мистецтва, побуту і спорту, а також філателістичний, нумізматичний та пластовий відділи.

Музейні фонди і колекції УМА приваблюють бібліотеку Конґресу США, Клівлендський музей природничої історії, факультет слов’янства державного Університету Огайо та Академію Наук України.

На прохання українського уряду в 1998 році УМА підготував проєкт, що склав основу Угоди між США і Україною з захисту і збереження культурної спадщини.

Музей проводить наукову роботу, виставки та інші заходи, які відтворюють багатство і глибину української історії, культури та мистецтва. Схвальні відгуки одержали виставки художніх робіт з кераміки українських мисткинь Світлани Оніпко та Уляни Возняк. „Музичні години” цікаво проводить д-р Олег Махлай.

Чималу допомогу надає УМА студентам університетів США і України, що ведуть наукові дослідження в галузі історії, культури і мистецтва України. Добра слава лине й про Клюб вишивання, який діє при музеї.

Пересилання книг і періодики для бібліотек та університетів в Україні провадить корпорація „Ohio Export“ Романа Боднарука, прихильника і довголітнього жертводавця УМА. Лише в 2012 році книги відіслані до Києво-Могилянської академії, Українського Католицького Університету, Наукової бібліотеки ім. Стефаника у Львові, Державного архіву зарубіжжя України, Інституту журналістики в Запоріжжі та Острозької академії.

Конґресвумен Марсі Каптур з Андрієм Фединським (праворуч) та іншими прихильниками музею-архіву. (Фото: Василь Романчук)

ПОДОРОЖІ

На берегах річки Серету

Володимир Рожко

Село Залозці, на думку дослідника Юрія Кругляка, отримало свою назву від сполуки „за лозами". Береги річки Серет, яка бере свої витоки біля села Нище недалеко Гарбузова, в усіх низинах вкриті лозами. Коли дивитися з лівого берега Серету на містечко Залозці, було воно „за лозами", а звідти і назва села.

В добу середньовіччя, в низинній місцевості, серед заплавів Серету, було закладено перший дерев'яний замок. Його змило нашестя Батия, але на початку XVI ст. він був заново відбудований. Цей замок здійснював контролю над судноплавною річкою Серетом. Його фундаментом стали дубові колоди, забиті в болотяну землю. На них вибудовано було і наступний мурований замок.

Побудова мурованого замку розпочалася 1516 року, але потім його декілька разів перебудовували. Це був чотиристоронник з вугловими чотирихярусними вежами і воротами з підвісним мостом над ровом з водою, який з усіх сторін оточував споруду. Замок вважався неприступним, і його так і не змогли взяти турки і татари, які неодноразово робили таку спробу.

До нашого часу збереглися руїни замку – його західня стіна і підвали палацу.

Над в'їздом було розташовано ряд прямокутних вікон, розтесаних з давніх бійниць. На зовнішній стіні північної вежі збереглися два кам'яні різані герби – „Пилява" і „Порай".

Будівничим нового замку був Подільський воєвода Мартин Камінецький, тогочасний власник містечка і околиць, якому подарував їх польський король Сиґизмунд I. Від нього замок і містечко перейшли до князів Вишневецьких, які володіли ними до середини XVIII ст., а по них – до графів Потоцьких.

Турки і татари впродовж двох століть випалювали Залозці, одначе замку, їм так і не вдалося взяти. 1675 року великі загони турків під керівництвом хана Нуредина вирушили з-під обложеного Збаража до містечка над Серетом та до Почаєва. Біля стін обложеного ними Почаївського монастиря сталося відоме чудо: розкрилися хмари і над собором появилася Богородиця в блискучому сяйві, оточена ангелами з оголеними мечами. Турки і татари почали безладно пускати стріли на небесне видіння, але стріли верталися назад, і били тих, хто стріляв. Перелякані вороги зрозуміли, що діється чудо, і стали панічно втікати.

Від головного загону хана Нуредина відокремилася частина, очолювана Ібрагімом Чучманом, яка спалила містечко.

Князі Вишневецькі заснували на лівому березі Серету Нові Залозці, де заснували монастир сестер милосердя, який в 1760 році було переведено до Бродів.

В Нових Залозцях 1751 року Ігнатій Міячинський заснував потужну суконну фабрику, яка діє дотепер.

За історичними джерелами, в 1795 році в Залозцях налічувалося 136 гончарів, бондарів, ковалів, стельмахів, кравців, шевців та інших ремісників.

Статус містечка, здобутий ще 1516 року, з Маґдебурзьким правом від 1520 року, зберігали Залозці аж до другого приходу московських „визволителів".

Засновники замку і містечка були будівничими храмів. Перші храми села не збереглися. Найстарішою з святинь є римо-католицький костел св. Антонія, побудований у стилі пізньої ґотики з рисами ренесансу. Костел був діючим впродовж століть, і лише московсько-більшовицькі окупанти перетворили його в товарний склад.

Ще однією важливою святинею в Нових Залозцях є збережений храм Покрови Пресвятої Богородиці (1740 рік). Найбільшим мистецьким скарбом церкви є її барковий вівтар, який належить до найзнаменитіших вівтарів південної Волині. З південної сторони церкви є дзвіниця – архітектурний твір пізнього бароко. В церкві Покрови атеїстична влада розмістила склад мінеральних добрив та отрутохімікатів.

Церква св. Трійці була побудована після Першої світової війни. Її будівничі не мали ні досвідчених архітекторів, ні необхідних для витончених форм грошей.

В роки більшовицької окупації над церквою навис меч червоного атеїзму: її перетворили в склад збіжжя. Але за церкву св. Трійці заступилися місцеві ветерани радянської армії, які поїхали до Сидора Ковпака і відстояли святиню від осквернення.

Моїй подорожі до цього реґіону передував пошук в архівах документальних та історичних джерел. Було опрацьовано також низку видань західньої української діяспори, які дали можливість розширити дослідження.

Сонячний жовтневий ранок привів мене до Залозців. Колишнє містечко над річкою Серет зустріло мене особливою чарівністю, в якій поєдналися природа з історією цього неповторного куточка землі.

Неповторною в цій барвистій природній мозаїці є Війтова гора, яка гармонійно вписується в навколишнє середовище.

Стежиною піднімаюся до місцевої школи, де мене першими зустрічають заступник директора Григорій Макар та вчитель історії Алла Нагорна.

Оглядаємо гарно впорядкований шкільний музей, давні документи і фотографії, серед яких – знімки храмів, фабрики сукна і незруйнованого Першою світовою війною Залозецького замку. Серед експонатів є картина місцевого художника Богдана Романишина, великого любителя і знавця минулого містечка.

Знайомлюся з школою, де директором Ярослав Нечай. В школі працює 42 вчителі, навчається 363 учні.

До розмови з ними приєднується настоятель церкви Покрови Пресвятої Богородиці о. Микола Бобровський, вихованець Дрогобицької духовної семінарії, з яким ми оглянули святиню з її бароковим іконостасом, дзвіницею, давніми дзвонами.

Залозецький замок в середині XIX ст.

Від замку залишилися руїни замку, але вже є архітектурний проєкт його відбудови. На жаль, відсутні спонзори…

В довгій дорозі додому хвилі теплих споминів несли мене до прадавнього містечка над Серетом, його добрих і щирих людей.

Володимир Рожко – історик-архівіст, почесний професор Східньоевропейського національного університету ім. Лесі Українки, викладач Волинської православної богословської академії.

Руїни Залозецького замку.

НОВІ ВИДАННЯ

Правдиво – про настрої в Україні перед війною

ЕДМОНТОН, Альберта. – 4 грудня 2012 року в Канадському інституті українських студій (КІУС) при Альбертському університеті відбулася презентація книги Владислава Гриневича „Неприборкане різноголосся. Друга світова війна і суспільно-політичні настрої, 1939-червень 1941 рр.“. Дослідження побачило світ у видавництві „Ліра“ (Київ–Дніпропетровськ), за сприяння Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. Івана Кураса Національної Академії Наук України, КІУС, Програми вивчення модерної української історії та суспільства ім. Петра Яцика при КІУС, Всеукраїнського центру вивчення Голокосту „Ткума“ та Пилипа Тараненка.

В. Гриневич – доктор політичних наук, старший науковий співробітник Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАНУ та доцент Національного університету „Києво-Могилянська академія“.

У загальному пляні предметом нової книги д-ра В. Гриневича є суспільна свідомість, вивчення якої допомагає здійснити реконструкцію ментальної картини суспільства, що робить зрозумілішим мотиви і причини поведінки людей.

Як зазначив д-р В. Гриневич, вивчати громадську думку і суспільно-політичні настрої неможливо поза контекстом аналізи політико-ідеологічних, соціяльно-економічних та культурних заходів влади. Ключовим у дослідженні суспільної свідомости доби сталінізму, зокрема періоду Другої світової війни, автор вважає питання про ступінь „тоталітарности“ самого суспільства і те, якою мірою моделі суспільної поведінки нав’язуються владою.

Говорячи про ставлення населення до сталінської міжнародної політики, доповідач зазначив, що воно визначалося як „відчуттям воєнної тривоги“, так і „очікуванням на війну“, яка могла б знищити більшовицький режим. Дружба СРСР з Гітлером дезорієнтувала радянських людей. Крім публікацій, в яких давалися схвальні оцінки діям Вермахту і німецькій політиці, радянські газети почали друкувати промови нацистських вождів, які широко обговорювалися і навіть вивчалися на політзаняттях у Червоній армії. Виявилося, що ці дві, як донедавна вважалося, вкрай ворожі й несумісні доктрини – сталінський більшовизм та гітлерівський націонал-соціялізм – насправді надзвичайно подібні між собою.

Війни й конфлікти кінця 1930-их-початку 1940-их років загалом неґативно позначилися на політичних настроях і морально-психологічному стані як самої Червоної армії, так і всього радянського суспільства. Дезорієнтація в питаннях щодо ворогів і союзників (передусім союз з Гітлером), очевидна невідповідність між гаслами і реальною практикою радянської зовнішньої політики породжувала і поглиблювала у суспільстві сумніви стосовно щирости декларованого сталінською владою миролюбного курсу СРСР.

Усі без винятку воєнні кампанії Червоної армії 1939-1940 років нерідко характеризувалися військовослужбовцями і цивільними як „аґресія“, „загарбання“, „провокація“ та ін. Перебуваючи за межами СРСР, зокрема спостерігаючи за рівнем життя населення у „капіталістичному світі“, червоноармійці розчарувалися у радянському способі життя, серед них посилювалися антирадянські настрої.

Маштабні репресії на західньоукраїнському терені посилили антирадянські настрої переважної частини населення, сприяли піднесенню авторитету та розширенню соціяльної бази ОУН. Водночас український політичний націоналізм почав організаційно просуватися на схід і завойовувати там своїх прихильників.

Запровадження „драконівських законів“ щодо посилення дисципліни в країні та крайнощі „другої хвилі колективізації“ ще більше поглибили прірву між сталінською владою і українським суспільством.

Хоч сталінський режим мав свою соціяльну опору в середовищі партійно-радянської номенклятури, вищого командного складу армії, комунізованої і зросійщеної молоді великих міст, пролетарських висуванців та окремих привілейованих груп робітників (так званих „стахановців“), однак, цей сеґмент становив не більш ніж 8-10 відс. На відміну від великих міст, де робітники та службовці перебували під контролею комуністичної системи, у селі партія не могла похвалитися своїм впливом. Селяни, складаючи понад 73 відс. населення України, становили в партійних лавах лише 21 відс. (понад 100 тис.), тоді як, скажімо, частка робітників серед комуністів перевищила 50 відс..

Дві декади брутальної антирелігійної пропаґанди, нищення церков і репресії проти священиків не зняли гостроти релігійного питання. За переписом 1937 року, 57 відс. (56 млн. осіб) дорослого населення СРСР назвали себе віруючими, при цьому 42 млн. з них становили православні християни.

Українські митці, спостерігаючи, як внаслідок репресій та терору звужується коло однодумців, як дедалі більших обертів набирає російщення, як на них намагаються накласти небезпечне тавро „буржуазних націоналістів“, були загнані у глухий кут і мали дуже обмежений вибір: або загинути в таборах, або перетворитися на покірних прислужників сталінізму.

Більшовицькій владі не вдалося зформувати в УРСР гомогенне суспільство з єдиною радянською ідентичністю. Переважно селянська за своїм соціяльним складом Україна, яка пережила в 1930-их роках колосальну за маштабами і наслідками гуманітарну катастрофу – Голодомор, жертвами якого стали мільйони осіб, була і залишалася в сталінській імперії потенційно „слабкою ланкою“. Комуністична ідеологія не закріпилася серед широких верств населення України, а в середовищі селянства продовжувала панувати приватновласницька психологія, виступаючи альтернативою державній ідеології.

У підсумку д-р В. Гриневич зауважив, що усталені в радянській історіографії політико-ідеологічні тези про „морально-політичну єдність радянського народу“ напередодні та у роки Великої вітчизняної війни, про „беззастережну віру радянських людей в ідеали комунізму, їх відданість Комуністичній партії“ не відповідали реальній дійсності.

КІУС

Неждані анали боротьби України проти поневолення

Роман Ференцевич

Насамперед кілька сухих, коротких, але нелюдських за своїм змістом статистичних даних, у перекладі з російської:

„За час з дня визволення західніх областей УРСР від німецьких загарбників до 1 червня 1945 року вбито бандитів – 9,275, взято в полон – 93,610 і прийшли з каяттям 40,395“.

(З листа ЦК КП(б)У Йосипові Сталінові, док. 3.174.)

„У 1944 році було вбито 62,658 учасників збройних відділів українських націоналістів, у 1945 році – 61,313; заарештовано в 1944 році – 18,732 осіб, в 1945 році – 25,618 осіб, прийшли з каяттям у 1944 році – 17,602 осіб, в 1945 році – 38,205; в 1944 році було вивезено 4, 724 сім’ї учасників збройних формацій (12,762 осіб), а в 1945 році – 7,393 сім’ї (17,497 осіб)“. (З довідки в.о. начальника Міністерства внутрішніх справ УРСР Пушкіна, док. 3.138.)

Вище подані цитати взято з російськомовного двотомника „Украинскіе націоналістічеськіе орґанізаціи в ґоди Второй міровой войни. Докумєнти. В двух томах“. Т. 1: 1939-1943, 878 с.: іл.; Т. 2: 1944-1945, 1,167 с.: іл., Москва: Россійская політічеськая Енціклопедія. - 2012“. Наклад 1,000 прим.

Цей збірник насправді імпозантний: на 1,045 сторінках друку поміщено 506 документів, з чого, як зазначають укладачі, 400 публікуються вперше. Ті документи були зібрані з російських, німецьких, польських, українських і білоруських архівів.

Хронологічно збірник охоплює період з вересня 1939 року до травня 1945-го. Проте, у зміст збірника укладачі включили також деякі документи, які датовані поза тими хронологічними рамками. Без деяких з тих документів першої половини 1939 року, зазначають вони, не можна було б накреслити точної картини пріоритетів діяльности українських націоналістів перед самим початком Другої світової війни.

Виступаючи на презентації двотомника в Москві, керівник Федерального архівного аґентства Росії, доктор історичних наук Андрій Артизов зазначив, що офіційно українські фахівці не брали участи у праці над тим виданням, хоча їм і пропонували. А. Артизов говорив, що укладачі були суворо невтральними у своїх замітках і коментарях щодо окремих документів, не вішали „ярликів“ і не вживали жодних неґативних епітетів на адресу будь-кого з учасників подій минулого століття. Мовляв, нехай дослідники і читачі – на підставі поданих документів – самі доходять до своїх власних оцінок.

Що являють собою зібрані документи? Здебільшого це протоколи допитуваних енкаведистами чи співробітниками контррозвідки схоплених упістів і бойовиків українського націоналістичного підпілля; звіти совєтських, польських або німецьких таємних аґентів, які стежили за діяльністю оунівців та українських національних організацій і їх діячів на окупованих українських землях та в діяспорі; свідчення донощиків з-посеред українського суспільства; копії розповсюджуваних націоналістичним підпіллям і воїнами УПА летючок з закликами до безкомпромісової боротьби проти комуністичної Росії і нацистської Німеччини, і подібне.

Природно, виринає запитання: якою метою керувалися замовники цього громіздкого збірника, над виготовленням якого протягом чотирьох років працював великий колектив висококваліфікованих спеціялістів-учених та видання якого друком вимагало величезних фінансових затрат?

Ведучий презентації двотомника в Москві минулого червня, доктор історичних наук А. Артизов заявив, що зібрані документи повинні сприяти осмисленню таких питань, як взаємозв’язок між національним рухом і колябораціонізмом, які методи допустимі, а які ні в ім’я створення власної національної держави. Але водночас він уважав за відповідне сказати: „Насправді політичного замовлення не було, але ви не повірите, що його не було“.

Так, справді важко в це повірити. От хоча б такий деталь: у двотомнику надруковано 82 фотознімки, але в тому числі є лише одна-єдина фотографія, на якій зображено воїна УПА, полковника Клима Савура-Дмитра Клячківського (II / с. 989). Є багато фотографій членів Дивізії „Галичина“, але жодної групової фотографії упістів. Чому? Адже двотомник присвячений у великій мірі саме Українській Повстанській Армії, а хоча б зі всесвітньої мережі можна запозичити десятки таких

(Закінчення на стор. 13)

Неждані анали...

(Закінчення зі стор. 12)

фотографій, вже не говорячи про їх наявність у використаних укладачами архівах. Невідомо також, чи і які документи не потрапили на сторінки двотомника, а якщо так, то чому?

Від закінчення Другої світової війни в деяких колах невпинно мусується питання мнимої колаборації українських націоналістів з німецькими нацистами. Мнимої тому, що колаборація означає зраду своєї рідної держави. Після безуспішного завершення Визвольних змагань у 1921 році і аж до відновлення своєї незалежності 24 серпня 1991 року Україна не мала державности, бо була окупована тими чи іншими чужоземними ворожими силами, в тому числі і переважно імперською комуністичною Росією. Українець не міг бути колаборантом, не міг зраджувати своєї держави, бо у нього її просто не було.

Першими в історії колаборантами були не петени чи квіслінґи, бо колаборантом ч. 1 був грузин Йосип Віссаріонович Джугашвілі – комуністичний диктатор Росії, відомий під прізвиськом Сталін. Він перший підписав договір про ненапад з іншим катом, фюрером нацистської Німеччини Адольфом Гітлером, якому – від кінця серпня 1939 року аж до 22 червня 1941 року включно – цілодобово надсилав ешелони з продовольством, допомагаючи таким чином А. Гітлерові завоювати більшість країн Середньої і Західньої Европи.

Коли А. Гітлер напав на Совєтський Союз, то його ще вчорашній союзник Сталін всуціль обаранів, на два тижні закрився на своїй дачі, а тим часом Червона армія поголовно відступала й мільйонами здавалася у полон німцям. Коли нарешті Сталін опам'ятався, то дав наказ відступаючій армії винищувати тотально всю інфраструктуру України: склади, мости, системи водо- і електропостачання, системи зв'язку, фабрики, копальні і навіть палити врожай збіжжя на полях.

Населення так зруйнованої України він залишив голодним та безборонним на поталу німцям. Та для кремлівського вождя це була не первина, адже він умертвив мільйони українців штучним голодом у 1932-1933 роках, а цвіт української інтелектуальної еліти розстріляв в 1937 році.

Єдиними захисниками українців в час Другої світової війни були українське націоналістичне підпілля та Українська Повстанська Армія, які єдині в тодішньому світі одночасно вели збройну боротьбу на два фронти: проти комуно-імперської Росії і проти нацистсько-імперської Німеччини.

Не зважаючи на те, якими справжніми міркуваннями керувалися російські укладачі рецензованого тут двотомника документів до історії українського націоналістичного руху, безсторонній дослідник, вивчаючи ці документи, визнає, що цей рух у XX ст. ґрунтувався на справедливості і правді та в основному дотримувався засад, так вдало з'ясованих у Декларації незалежности США: „...Коли довга низка правопорушень і зловживань владою... виявляє намір підпорядкувати народ абсолютному деспотизмові, тоді народ має право і обов'язок повалити такий уряд і встановити нову форму убезпечення народу в майбутньому".

Александрія, Вірджинія

СПОРТ

Успішно змагаються дружини УСК Ню-Йорку

Омелян Твардовський

НЮ-ЙОРК. – Президент Космополітальної ліґи копаного м'яча Петер Стрампф вручив головному тренерові з копаного м'яча Українського спортового клюбу (УСК) Ню-Йорку Стефанові Коваленкові трофей, напис на якому стверджує, що прізвище українського тренера внесене до Залі слави східнього Ню-Йорку. С. Коваленко залишився єдиним діючим тренером і провідником двох активних дружин копаного м'яча УСК Ню-Йорку.

В останні роки сталося переселення значного числа українців в інші околиці, тому виникли труднощі з формуванням дружин, але йому усе ж вдається здобувати перемоги і прославляти в Ню-Йорку українські дружини.

Недавно обидві дружини УСК закінчили першу половину сезону. Перша дружина посіла в другій дивізії друге місце після дружини „Мангатан Кікерс", друга дружина у резервовій дивізії посіла перше місце.

Svoboda Press Fund: December

Amount	Name	City
$135.00	C. Kuzmowych	Great Falls, VA
$125.00	George Sajewych	Silver Spring, MD
$100.00	Ulana Diachuk	Rutherford, NJ
	Roxolana Horbowyj	Holmes, PA
$60.00	Volodymyr Chajka	Ternopil Oblast, Ukraine
$50.00	Hedwik Dremo	Chicago, IL
	Roman Ferencevych	Alexandria, VA
	Mykola Haliv	New York, NY
	S. Jakubowycz	Brick, NJ
	Magda Kolcio	Plain City, OH
	Petro and Olga Kulynych	Yonkers, NY
	Alex and Hanna Latyshevsky	Sag Harbor, NY
	Michael McGrath	Franklin Square, NY
$45.00	Joseph Luczka	Hartford, CT
	Natalie Szewczuk	Washington, N.J.
	Wolodymyr Wolowodiuk	Chatham, NJ
$35.00	Pawlo Dzioba	Montreal, QC
	Jurij Kuzycz	Glen Ellyn, IL
$30.00	Luba Delkewycz	Rochester, NY
	Dora Horbachevsky	Buffalo, NY
	George Jaskiw	South Euclid, OH
$25.00	Joan Boychuk	Ewing, NJ
	Katia Breslawec	Tonka Bay, MN
	Orest Chapelsky	Ann Arbor, MI
	John Chopyk	Easthampton, MA
	Valentina Chudowsky	Wethersfield, CT
	Orest Dutka	Flushing, NY
	Jaroslaw and Maria Hankewych	Chicago, IL
	Ivan Holowinsky	Somerset, NJ
	Alex and Irene Khowaylo	Upper Saddle River, NJ
	Alex and Zoriana Latyshevsky	New York, NY
	Michael Lewko	Little Falls, NJ
	Joanna Lipsky	Deerfield Beach, FL
	Kathy Melnyk	New Hartford, CT
	Oksana Mostowycz	Ponte Verda, FL
	Joanna Ratych	North Port, FL
	Victor Rud	Ridgewood, NJ
	Ihor Shevchuk	Yonkers, NY
	Eugene Stakhiv	Fairfax Station, VA
	George and Zoriana Stawnychy	Kinnelon, NJ
	Alexander Strilbyckyj	North Fort Wayne, IN
	Gerald and Oksana Sydorak	Hillsborough, CA
	Bill Theisen	Hatboro, PA
	Paul Wasylkevych	Cary, NC
	Olga Zazula	Flushing, NY
	Lubomyr Zobniw	Binghamton, NY
$20.00	Vera Andrushkiw	Troy, MI
	Roman N. Kilar	Fort Myers, FL
	Jaroslaw Kolodij	Jenkintown, PA
	Mykola and Oksana Koropeckyj	Baltimore, MD
	Gregory Oschypko	Outremont, QC
	Stephanie Paselsky	Parma, OH
	Helena Pawlenko	Brick, NJ
	Paul Pundy	Arlington Heights, IL
	Peter Romanyshyn	Arvada, CO
	Daria Samotulka	Hillsborough, NJ
	Mykola Saporoschenko	Carbondale, IL
	Stefan and Christine Schmotolocha	Thousand Oaks, CA
	Luba Stasyshyn	Baltimore, MD
	Tamara Sydoriak	New York, NY
$15.00	Lyubov Burak	Easton, PA
	Iwanna Hankewycz	Yonkers, NY
	Irene Hnatiuk	Sinking Spring, PA
	Ewhenia Hromnycky	Minneapolis, MN
	Christine Karpevych	New York, NY
	Luba and Michael Lesko	East Hanover, NJ
	John Losko	Chicago, IL
	Andrew Melnyk	Chicago, IL
	Roman Plawiuk	Montreal, QC
	Peter and Maria Pytel	Twin Lakes, MI
	Peter Savaryn	Edmonton, AB
	Jaroslaw Semkiw	Boiling Springs, PA
	Pawlo Shandruk	Philadelphia, PA
	Lesia Subchak	Canton, OH
	Lidia Zacharkiw	Rochester, NY
$11.00	Nicholas Kovalevsky	Tiffin, OH
$10.00	Alex Bachnivsky	Elkhart, IN
	Zenovii Bartoszyk	Lviv Oblast, Ukraine
	Marion Bartoszyk	Mount Rainier, MD
	Larisa Berestiansky	Chicago, IL
	Zenovia Bihun	Rolling Hills, CA
	Iwanna Blahyj	Rochester, NY
	Christina Bonacorsa	Belleville, NJ
	Nicholas Borden	Flossmoor, IL
	Ariadna Chirovsky	Sucasunna, NJ
	Platon and Halyna Choma	East Haven, CT
	Maria Chpytko	Chicago, IL
	Luba Denysenko	New York, NY
	William and Anna Harhaj	Garfield, NJ
	Wasyl Hawryluk	Newington, CT
	Boris Hlynsky	Vienna, VA
	Wsewolod Hnatczuk	Fraser, MI
	Michael and Dr. Oksana Holian	Elmwood Park, IL
	Alexandra Holuka	Flushing, NY
	Jerry Hupalo	Chicago, IL
	Nadia Kokhalevych	Lviv, Ukraine
	Walter Kozicky	Yonkers, NY
	Jaroslawa Kryshtalowych	Cleveland, OH
	Olenka Kurylas	Wheaton, MD
	L. Ladanaj	Glen Spey, NY
	Orest Levytskyi	Chernivtsi, Ukraine
	Anna Lewak	Seattle, WA
	Anna Lukachik	Middle Village, NY
	Nicholas Lyszyk	Perth Amboy, NJ
	Peter Melnycky	Winnipeg, MB
	Michael Moczula	Clifton, NJ
	Harry Muzyka	East Hanover, NJ
	Jaroslaw Oberyszyn	Jamaica, NY
	Vera Obuszczak	Philadelphia, PA
	Markian Pawliw	Montreal, QC
	Borys and Nina Pawluk	Lansdale, PA
	Irynej Prokopovych	Calabasas, CA
	Romana Rudnyk Mackenzie	Los Angeles, CA
	Anna Sierant	Astoria, NY
	William Simbrowsky	Antioch, IL
	Nicholas Skirka	Yonkers, NY
	Stefan and Marta Skrybalo	Charlotesville, VA
	Roman Slysh	Raleigh, NC
	Antonette Sorbello	Peekskill, NY
	A. Stelmach	Livonia, MI
	Maria Tymiak	North Port, FL
	Dmytro Woch	East Hanover, NJ
	Roman Wolchuk	Jersey City, NJ
$5.00	Arnold and Natalia Birko	Livonia, MI
	Myron Boluch	Scituate, MA
	Svetlana and Wasily Dubinin	Del Mar, CA
	Nadia Haftkowycz	Wethersfield, CT
	Sophia Holyk	Scranton, PA
	Edward Mikol	Staten Island, NY
	Roman Mizur	Shrub Oak, NY
	Myron Nahirny	Mill Creek, MA
	George Olesnicki	Toms River, NJ
	Tatiana Pastushenko	New Providence, NJ
	William Pastuszok	Marcus Hook PA
	Vsevolod Petriv	Malden, MA
	Fedir Petryk	Lewittown, PA
	Michael Solonynka	Minneapolis, MN
	Eudokia Stelmach	Glastonbury, CT
	Irena Stercho	Pottstown, PA
	Walter Syzonenko	Randolph, NJ
	Laura Zaika	Cheltenham, PA
$1.00	Stephan Goras	Jersey City, NJ

TOTAL: $2,987.00

Щиро дякуємо всім жертводавцям.

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Концерт вокального ансамблю „Робити хвилі"

Володимир Луців

ЛОНДОН. – „Вісім справжніх і приємних несподіванок", – таке враження я виніс з концерту вокального ансамблю „Робити хвилі" („Making waves"), у якому виступають вісім молодих співачок, гарних і симпатичних пань. Диригент Вікторія Вітренко успішно керує цим октетом. Вона стоїть обличчям до авдиторії і сама співає.

В репертуарі октету – українські духовні, клясичні та народні пісні, співані оригінальними мовами.

Цей напіввродинний і музично обдарований ансамбль був створений у січні 2010 року. У його складі – В. Вітренко, сопрано – Ірина Бондаренко, Ірина Веременко, Марина Веременко, меццо-сопрано – Олена і Ольга Марченко, Анна Шабан, Олена Максимова. Усі були хористками Національної академічної хорової капелі при Національному університеті України „Київський Політехнічний інститут".

У квітні 2010 року відбувся дебют октету на сцені Львівського будинку органної музики з твором Франциса Пуленка з циклу „Petit voix".

Далі – виступ на фестивалі „Хвиля над Дніпром" в Києві, у травні 2010 року. Октет став єдиним лавреатом у номінації „Вокальні ансамблі" на фестивалі „Співоча феєрія", у квітні 2011 року здобув перше місце на Першому хоровому конкурсі технічних вищих шкіл. У травні 2011 року в залі музею „Київська фортеця" дав свій сольний концерт.

Співає октет „Making waves".

У серпні 2011 року брав участь у фестивалі духовної музики в Норвегії, протягом 2012 року дав низку сольних концертів у Києві і за кордоном.

У червні 2012 року ансамбль здійснив подорож до Лондону, де співав у церквах св. Олафа, Всіх Святих та в катедрі Української Греко-Католицької Церкви „Скитальча родина у вигнанні", де автор цих рядків мав можливість почути цей ансамбль. Після виступу у Лондоні октет співав на Міжнародному фестивалі „Лесині джерела", присвяченому Лесі Українці.

Це неповний список дворічної діяльности ансамблю, який несе слухачам заряд позитивної енергії, бо співає солов'їною мовою у часи, коли в українській державі триває боротьба за українську мову.

Хор „Відлуння" співав у Монреалі

Ірина Чайковська

МОНРЕАЛЬ. – 18 листопада 2012 року в Домі української молоді відбувся успішний концерт „Вечорниці" мішаного хору „Відлуння" при осередку Спілки Української Молоді у Монреалі. Хор за 18 років діяльности завжди був і залишився носієм української пісні та українських традицій.

Відкриваючи концерт, ведуча Ольга Онищенко привітала присутніх, які вщерть виповнили залю та ознайомила їх з першого частиною програми, до якої запросила Ірину Павлів для показу українського жіночого народного одягу. І. Павлів розповіла про таємницю „чарівної нитки", а саме про давню традицію вишивання тією „чарівною ниткою", яка у вмілих руках майстринь-вишивальниць з давніх давен творила на білому полотні неперевершеної краси узори й орнаменти української вишивки.

Мішаний хор „Відлуння" при осередку Спілки Української Молоді у Монреалі.

Під звуки народних мелодій проходили жінки у народних строях, а І. Павлів пояснювала стиль і характер та кольорит одягу з Буковини, Гуцульщини, Прикарпаття, Поділля, Київщини і Полтавщини. До них приєднались дівчатка та діти у народних строях. Було показано колекцію старовинних сорочок з різних областей України Доні Слободян. Кінцевою частиною показу були зразки сучасного одягу з українською вишивкою.

Хор „Відлуння" під керівництвом Івана Ґутича українською народною піснею „Зеленеє жито" вітав гостей. Потім полилась тужлива мелодія „Ой, вербо, вербо", бадьора пісня „Ой, Марічко" та жартівлива „Гарна господиня".

Виступив також відносно молодий театр „Стожари" під режисурою О. Онищенко, який відтворив уривки з вистав „Ніч перед Різдвом", „Сорочинський ярмарок" та „Кайдашева сім'я".

Відтак прозвучала гуцульська парубоцька пісня „Поїхав я горі током" у виконанні чоловічого складу хору в супроводі гри на скрипці дириґента І. Ґутича, який, після цього, особливим гуцульським речитативом та супроводом на скрипці виконав оригінальну пісню „Про гадину-кобру" на слова Миколи Савчука. Жіночий склад хору заспівав ліричні пісні „Вишивала мати зозуленьку", „У милого очі сині" та „Розійшлись дві стежки".

Програму збагатив дівочий квартет „Роса" під керівництвом Віри Турко-Кулицької, який заспівав пісні „Вечірня пісня" та „Стоїть тополя". Також зворушливо співав дует Наталі Кучмій та І. Ґутича пісню „Коли розлучаються двоє" (супровід на гітарі Миколи Кучмія).

На закінчення концерту хор „Відлуння" у повному складі заспівав народні пісні „За нашов стодолов" та „Перелаз". На кінець прозвучав „Київський вальс" у супроводі на фортепіяні Н. Кучмій.

У кінцевому слові голова осередку СУМ Михайло Швець подякував усім виконавцям й організаторам програми.

Після льотерії і численних нагород присутніх частували кавою й солодким.

Вісті Фундації імені Івана Багряного

Лютий 2013 року, ч. 149

Олег Романчук дістав відзначення

Лавреат премії Івана Багряного, представник Фундації ім. І. Багряного у Львові, відомий публіцист, автор багатьох науково-популярних статтей та досліджень, доцент катедри української преси Львівського національного університету ім. Івана Франка, шеф-редактор журналу „Універсум" Олег Романчук відзначений дипломом Львівської обласної державної адміністрації за 2012 рік в галузі культури, літератури, мистецтва, журналістики та архітектури у номінації журналістики та публіцистики ім. В'ячеслава Чорновола.

Відзнаку присуджено за його публіцистичний збірник „У пошуках універсуму". Журнал „Універсум" можна передплатити за 60 дол., приславши чек на адресу Фундації.

Єдина нація – єдина державна мова

Бібліотека газети Спілки письменників України „Літературна Україна", головним редактором якої є Сергій Козак, який був редактором газети „Українські вісті" в Дітройті, видала друком на 90 сторінках брошуру „Єдина нація – єдина державна мова". Упорядником брошури є С. Козак. „Літературна Україна" подякувала за фінансову допомогу у виданні цієї праці Фундації ім. І. Багряного та двом її членам – Леонідові Ліщині та Василеві Станові. Верховна Рада України ухвалила „Закон про засади державної мовної політики", а Президент Віктор Янукович його підписав. Українська мова не дає спокою сучасним українофобам. Цей закон вже посіяв серед населення розбрат та ворожнечу між різними частинами України. Хто і навіщо загострює мовне питання? Чим небезпечне для української мови впровадження реґіональних мов? Чому Україна постала перед теперішніми викликами й що робити далі? На всі ці запитання відповідають у брошурі 32 відомі громадські та культурні діячі – письменники, мистці, науковці та політики, зокрема Патріярх Української Православної Церкви Київського патріярхату Філарет, Віктор Баранов, Юрій Щербак, Юлія Тимошенко, Володимир Загорій, Михайло Слабошпицький, Юрій Мушкетик, Сергій Грабовський, Микола Жулинський, Богдан Горинь, Роман Лубківський та інші. Нижче вміщено статтю Патріярха Філарета з цієї книги.

Українська Православна Церква Київського патріярхату не підтримує введення другої чи реґіональної державної мови. На нашу думку, для цього немає жодної потреби, бо дві або більше державних мов є у федеративних країнах, а Україна не є такою.

Господь кожному народові дав свою мову. І ми, українці, як народ теж маємо свою мову – багату, прекрасну та милозвучну. Без мови немає нації, народу. Тому цей дар Божий треба не тільки цінувати, а й зберігати та примножувати. Це завдання кожного українця й кожного громадянина України.

Як Церква, Київський патріярхат завжди робив і робить усе для того, щоб підтримати українську мову, звершуючи нею богослужіння, навчання, проповіді, видаючи богословську та церковну літературу.

У нашій історії не раз поневолення супроводжувалося викоріненням української мови, боротьбою з нею. Так було в XIX і XX ст. Тому після тривалого часу офіційних та неофіційних заборон українська мова для свого розвитку все ще потребує особливої підтримки. І цю підтримку їй також забезпечує статус єдиної державної мови.

Єдина державна мова, мова Тараса Шевченка і Лесі Українки, створює єдиний культурний, суспільний простір, єднає народ. Про це члени Всеукраїнської ради церков говорили ще 2006 року у спеціяльному зверненні, закликаючи не робити мовне питання приводом для розділення суспільства. Ми, представники основних традиційних конфесій, ще тоді закликали не використовувати це питання в політичній боротьбі. На жаль, до наших слів не дослухалися.

З історії ми знаємо, що духовне поневолення нашого народу завжди відбувалося через освіту, культуру та церкву. Пам'ятаючи про це, маємо зробити все, від нас залежне, щоб не повторилися гіркі сторінки українського минулого.

Дякую за підтримку газети „Світ-інфо"

Висловлюю щиру вдячність Фундації ім. Івана Багряного, а також добродіям Петрові Лаголі, Борисові Журі, Тетяні Ясінській за фінансову допомогу для видання новоствореної газети „Світ-інфо", яку я 2012 року почав видавати в Чернігові.

За такої фінансової підтримки мені вдалося видати за перші 10 місяців існування газети 15 її чисел. А це десятки публікацій на актуальні теми сьогодення і про маловідомі досі сторінки нашої української історії.

Газета однозначно відстоює ідеї державної незалежности України і демократії. Підтримка українців світу дуже важлива для становлення і зміцнення незалежної демократичної української преси, якій непросто існувати в умовах наступу російських видань.

Петро Антоненко,
засновник і редактор газети „Світ-інфо", лавреат міжнародної журналістської премії ім. Василя Стуса

Фундація ім. Івана Багряного звертається до української громади з проханням допомагати газеті „Світ-інфо". Пожертви можна прислати на адресу Фундації. Вони будуть переслані за призначенням.

Щиро дякуємо за підтримку Фундації !

Від часу появи попереднього числа сторінки Фундації ім. Івана Багряного прислали пожертви такі особи:

- 6,000 дол. – **Галина** й **Олексій Воскобійники**;
- по 1,000 дол. – **Стенді Вестон** для Києво-Могилянської академії, **Марія** й **Іван Гнипи** на Різдвяний подарунок сиротам Дніпропетровська;
- 500 дол. – **Галина Свічковська;**
- 350 дол. – **Марія Фізер** (з них 200 дол. для „Літературної України", 70 дол. – для журналу „Бористен", 50 дол. – для журналу „Березіль", а решта – на потреби Фундації);
- 250 дол. – **Іван Деркач;**
- по 200 дол. – **Євген Макар** (з них 160 дол. для сиріт та 40 дол. – передплата для двох осіб в Україні), Сестрицтво Української православної церкви св. Андрія у Вашінґтоні в пам'ять св. п. Люби Заковоротної (з них 100 дол. – для сироти-інваліда Наталки Ніколенко, а решта – на потреби Фундації);
- 180 дол. – **Наталія Коропецька** для 10 осіб в Україні на передплату газети „Літературна Україна" в пам'ять її чоловіка Івана Коропецького – невтомного працівника науки для добра України,
- по 100 дол. – **Дарія Самотулка** замість квітів на могилу Олександри Самотулки в Гамілтоні, Онтаріо, на пресовий фонд „Літературної України", **Леонід *і* Ірина Ємці** – на видання книги про Голодомор 1932-1933 років „Діяспора пам'ятає", **Юрій Темницький** та **Святослав Котляр** для газети „Літературна Україна",
- по 50 дол. – **Леонард Луценко**, **Марія Андрусяк** та **Алла Черний** – для сиріт;
- по 40 дол. – **Іван Свириденко** на передплату для двох осіб в Україні журналу „Бористен" та **Святослав Караванський** на пресовий фонд журналу „Березіль";
- 30 дол. – **Василь Рудь** на пресовий фонд „Бористену";
- по 25 дол. – **Оля Марущак** в пам'ять Петра Шаєнка, **Микола Козюра**.

Управа Фундації щиро дякує всім жертводавцям й прохає й далі підтримувати Фундацію своїми пожертвами, щоб вона могла допомагати у виданні вартісних книг відомих авторів в Україні, допомагати газетам та журналам, що боронять і популяризують українську мову, історію та культуру, студентам та сиротам.

Товариство української мови інформує

Товариство української мови (ТУМ) в США, яке очолює Віра Боднарук, член управи Фундації ім. Івана Багряного. ТУМ співпрацює з Фундацією.

Фінансова і моральна підтримка просвітян і освітян України ще дуже потрібна, особливо коли державні мужі зневажають найбільші скарби свого народу – мову і культуру. Тому ТУМ і Фундація ім. І. Багряного потребують фінансової допомоги. Пожертви для ТУМ можна присилати на адресу Фундації, а вони будуть передані за призначенням.

Праця ТУМ в 2012 році була скерована на підтримку друкованого слова в Україні, на стипендії для студентів-україністів, на захист державної української мови, яку теперішній уряд України не підтримує.

Допомога була передана до обласних „Просвіт" в Києві (газета „Слово Просвіти"), Харкові (видання „Журавлик"), Луганську (на пам'ятник Тарасові Шевченкові), Донецьку, Рівному, Симферополі, Хмельницькому (на дитячі книжки), Запоріжжі, Дніпропетровську, Чернігові, Севастополі, Житомирі та Чернігові.

Фонди на стипендії для здібних студентів з бідних родин, які вивчатимуть україністику, переслані до Острозької академії, Києво-Могилянської академії та через „Смолоскип" у Києві – для студентів з різних областей України.

Даток на коротку версію фільму про Голодомор „Genocide Revealed" для шкіл та наукових установ було переслано режисерові Юрієві Луговому.

Дописи і листи до Фундації ім. Івана Багряного, членські внески і пожертви просимо посилати на адресу:

Bahriany Foundation
811 S. Roosevelt Ave.
Arlington Heights,
IL 60005 USA

Сторінку редагує Олексій Коновал.

СПОГАДИ

Згадаймо Катерину Василів-Сидоренко (1926-2012)

Д-р Галина Сидоренко

Полісся. Вітром повитий весняний день. Батько новонародженої дівчинки назвав свою першу донечку у пам'ять її бабуні Катерини саме 7 грудня. То ж згадаймо цю дівчинку – нашу незабутню маму і бабуню – у світлий зимовий день св. Катерини.

Вона народилася у родині о. протоєрея Йосипа Василева і добродійки Єлисавети (з дому Білецької) у Видерті, Камінь-Каширського повіту. Дівчинка росла серед маленьких поліщуків і гралася з ними босоніж у піску. Їла серединки лепехи, зібрані на краю багна, а вечорами слухала концерти жаб. Доглядала молодшу сестричку Любу і була невідступною супутницею батька при хрестинах, вінчаннях і похоронах.

Через змінні політичні обставини батькові доводилося служити у різних парафіях. Незважаючи на те, що дівчинка освіту здобувала з перервами та політичними обмеженнями, вона виросла свідомою українкою. До 1934 року К. Василів закінчила дві народні кляси польської школи, у якій тільки Закон Божий слухала українською мовою з уст рідного батька. Переїхавши з родиною до Білогородки, К. Василів закінчила у 1937 році четверту клясу народної школи, де була година української мови. Тоді поїхала до Ковеля, до сестри свого батька, яка подбала про те, щоб дівчина ходила до єдиної в місті української школи.

У червні 1939 року склала іспит до української гімназії у Луцьку. Та вересень того року приніс зміну: Волинь була окупована радянською армією, і родина втекла на Холмщину, на батьківщину батька. У вересні 1940 року К. Василів була прийнята до Української клясичної академічної гімназії у Холмі.

Настав травень 1944 року. Наближався фронт. Родина подалася на захід, і уже після капітуляції Німеччини К. Василів вступила до Української реальної гімназії у таборі „Новий Ульм". У травні 1946 року вона подалася до Ґете-університету у Франкфурті-на-Майні. Спочатку студіювала філологію, а після першого семестру перейшла на медицину. Потім працювала в амбуляторії табору як медсестра.

У серпні 1949 року родина вирушила до Канади, де К. Василів працювала асистенткою медичної сестри в лікарні св. Йосифа у Торонто. Влітку 1952 року познайомилася з студентом мистецтва Петром Сидоренком і одружилася з ним у червні 1954 року. В подружжі народилися син Василь і донька Галина.

У 1955 році П. Сидоренко закінчив освіту і у 1959 році заснував Дитячу образотворчу студію, єдину у Торонто, яку вів протягом 20 років. Його дружина у 1975 році почала студії в Торонтському університеті на відділі суспільно-культурної антропології.

Протягом останніх 20 років спогади К. Василів-Сидоренко друкувалися у часописах і журналах Канади, США, України і Польщі. Докладний спогад про табори Ді-Пі оприлюднено в Альманаху УНСоюзу на 2008 рік. Матеріяли з її архіву були виставлені у жовтні у Філядельфії на виставці про табори Ді-Пі, організованій Комітетом архівів таборового життя з участю Українського національного музею з Чикаґо та Українського освітньо-культурного центру у Філядельфії. Кілька її думок про сучасний стан в Україні було надруковано у „Свободі" у червні, незадовго перед її упокоєнням.

Мій брат Василь став відомим композитором і музикологом, а я, здобувши докторат з лінґвістики, займаюся редакційними проєктами, а також упорядкуванням родинного архіву та мистецької спадщини тата.

Катерина Василів-Сидоренко

Окрім дітей, у мами було шість похресників і троє дітей молодих еміґрантів з України і Польщі, якими вона заопікувалася. Внучку Наталю бабуня заохочувала до дальших здобутків у ділянці математики, а внукові Петрусеві читала книжечки і вчила його розпізнавати букви.

Вона виплекала у нас любов до батьківщини і до всього минулого та пережитого. Ми будемо далі йти дорогою роду. Віримо, що і внуки підуть цією дорогою.

Син Івана Микитенка розповів про війну

КІРОВОГРАД. – У жовтні місто відвідав Олег Микитенко – син одного з засновників Спілки українських письменників, прозаїка і драматурга Івана Микитенка. О. Микитенко багато років очолював часопис „Всесвіт". Він поділився спогадами про непрості часи в житті їхньої родини і України – 1930-1940 роки. Спогади записала Світлана Орел.

Після того, як у жовтні 1937 року зник батько, я весь час жив з мамою. (Набагато пізніше, вже в 1990-ті роки, комплекс розслідувань покаже, що Іван Микитенко був підступно вбитий аґентами НКВД, хоча офіційно цей факт не встановлено досі.). Саме їй я завдячую своїм становленням і формуванням. Мама все життя викладала українську мову і літературу, спочатку у селі Рівному Новоукраїнського району, де й познайомилась з батьком, потім у Києві. У жовтні 1937 року їй відмовили у вчительській посаді, запропонувавши місце прибиральниці. Мама відмовилась. Два роки вона не мала роботи.

То були тяжкі для нас часи. Мама постійно шукала батька, зверталась до провідника російських письменників Олександра Фадеєва, до відомого комуністичного діяча Клима Ворошилова, навіть до Йосифа Сталіна, у прокуратуру і в НКВД, але жодної обнадійливої інформації не отримувала. Мама їздила в Москву, ходила під тюрми, пересильні пункти, гукала, шукала батька, коли йшли ешелони з етапованими, сподівалась, може раптом почує десь його голос. Але – нічого. Коли мама померла у 1973 році, хірург, який робив розтин, сказав, що вона на ногах перенесла серцевий удар.

Щоб якось прожити, ми змушені були продавати речі, збувати їх у комісійні крамниці. До того, ще Спілка письменників хотіла нас виселити з помешкання у Києві. Подали до суду. Але тоді ще діяла система присяжних засідателів, і вони не проголосували за те, щоб сім'ю письменника І. Микитенка виселити, захистили нас. Та нам довелося ущільнюватися – в нашу квартиру підселили родину адвокатів, які з початком Другої світової війни евакувались у Ташкент.

Нам приятелі порадили не виїздити. Початок німецької окупації запав у пам'ять вибухами мін, які заклали радянські диверсанти перед відступом війська. Почалися пожежі. Весь Хрещатик і кілька кварталів суміжних вулиць горіли, радянські підпільники перерізали водогінні труби, якими німці намагалися загасити вогонь. Тоді загинуло чимало людей, не кажучи вже про те, скільки їх позбулися житла.

Коли почалася зима 1941 року, стало зовсім тяжко. Опалення не було, води теж, їжу діставати ставало дедалі важче. Коли ми вже зовсім голодували і замерзали, до нас прибився Левко Коляда, мій двоюрідний брат, син Ганни, батькової сестри. Він привіз з Рівного для нас харчів, і таким чином ми вижили. У 1942 році я пішов вчитися у художньо-ремісничу школу, де готували малярів і альфрейників. Вивезення в Німеччину мені вдалося уникнути.

У нас жила вдова письменника Вадима Охріменка, якого службовці НКВД примушували шпигувати за Максимом Рильським. Він не витримав тиску і покінчив життя самогубством. Його вдова і дочка Ірина під час окупації записалися у „фолксдойчі". Ірина працювала на біржі праці, звідки надсилали „повістки" призначеним до праці в Німеччині. Вона на моїй „повістці" приписала: „Не ходи!". То я не пішов, а потім німецький офіцер, який жив у нас понад рік, за сало, привезене Л. Колядою, дав мені довідку, що я за хворобою непридатний до вивезення.

Після закінчення художньо-ремісничого училища я пішов працювати на Київську тютюнову фабрику помічником слюсаря. Тоді нам уже стало матеріяльно трохи легше.

Коли наступало радянське військо, центр Києва, де ми жили, оголосили забороненою зоною. Нам довелося виїхати на іншу вулицю. Я змайстрував візочок на маленьких коліщатках, повантажили найнеобхідніші пожитки. Що робити? Німці натискають… Чи виїздити в Німеччину, чи ховатись і чекати, поки радянські прийдуть.

4 листопада ми з мамою та з кількома її колегами-учительками і їхніми сім'ями вирушили на залізничний двірець. Мама на грудях зберігала весільні обручки, на яких було написано „Івась і Зіна". Вагони були пасажирські, але переповнені, тож наш візок я прилаштував на буферах. Поїхали на захід, до Фастова. Через 15 хвилин поїзд раптом зупинився. Виявляється, це впав на колію мій візок. Цілу ніч ми їхали якихось 50 кілометрів до Фастова. На світанку поїзд зупинився у полі, ми викинули речі під укіс і втекли. Прийшли до найближчого села Кишенці. Зупинилися в школі. Там, у селі, ми побачили перший радянський танк. Але німці повернулись, вигнали нас зі школи, а село підпалили. На дах сараю, який був поряд з школою, хтось з радянських вояків, проходячи, закинув гвинтівку. Німці подумали, що це ми ховаємо зброю, і мене ще з одним хлопцем повели розстрілювати. Добре, що я знав німецьку мову, зумів все пояснити.

Коли село підпалили, ми ховалися неподалік школи у льоху. З нами був великий батьків портфель з його паперами. Ми його залишили там, а потім уже не змогли знайти.

У сусідньому селі ми затримались майже на два місяці і тільки у січні 1944 року повернулися у Київ. На дверях нашої квартири хтось приліпив записочку „Квартира занята советським офіцером". Квартира була пограбована, але, в основному, ціла.

Через кілька днів я пішов до школи, в шосту клясу. Мама теж працювала у школі, якій віддала майже 40 років.

Школа, де я вчився, містилась у приміщенні колишньої колеґії Павла Галагана. Колись там був храм, у якому вінчався Іван Франко. Свого часу там був Народний комісаріят Симона Петлюри, у тих стінах навчався Агатангел Кримський. Тож там зберігався дух колеґії.

Богдан Чаплинський: його голос зворушував

ІСТ-ГАНОВЕР, Ню-Джерзі. – 15 січня у місті Іст-Гановер, Ню-Джерзі, упокоївся, на 76-му році життя, в родинному колі і в присутності дорогих йому людей, Богдан-Йосафат Чаплинський.

Б. Чаплинський народився в українському місті Станиславів (нині Івано-Франківськ). У 1949 році еміґрував з родиною до Америки і оселився у Філядельфії. Закінчивши бакалаврат з електричної інженерії, почав студіювати сольоспів в консерваторії у Балтиморі, відтак продовжив навчання в Академії вокального мистецтва і Темпл-університеті, у Філядельфії.

Співоча кар'єра Б. Чаплинського почалася у 1959 році, коли він разом з Українською Капелею Бандуристів, як соліст і наймолодший член хору, взяв участь у тріюмфальному турне ансамблю по Европі.

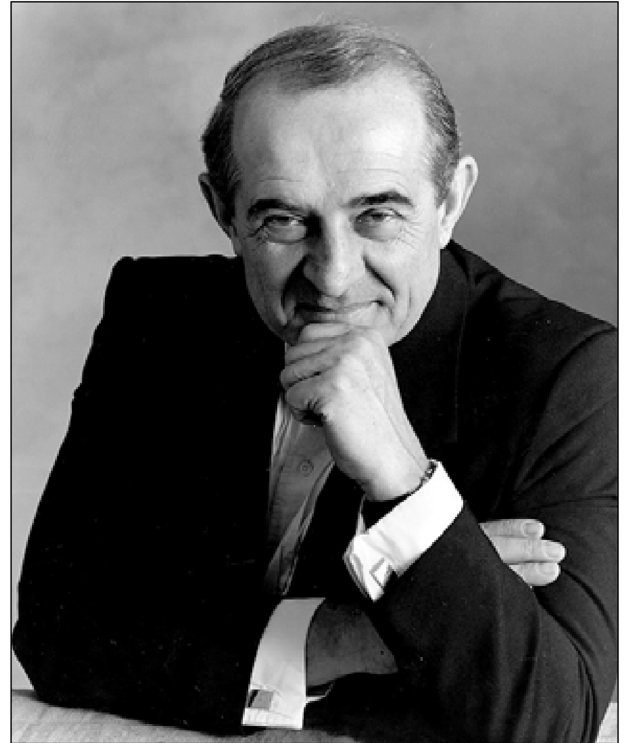
У 1975 році Б. Чаплинський, також як соліст, брав участь виступах Філядельфійського хору під час турне до Англії. У 1981 році виконував одну з головних ролей в Едмонтонській оперній прем'єрі „Купало", яка мала великий успіх у багатьох повторних концертах, з переповненими залями.

Протягом сезону 1981-1982 років Б. Чаплинський виступав у Карнеґі-голі з Американською симфонічною оркестрою. У 1984 році, під час українського оперного тижня у Торонто, Б. Чаплинський виконував головну ролю в опері „Запорожець за Дунаєм" Семена Гулака-Артемовського. У 1985 році він співав партію Пікертона в україномовній опері „Мадам Батерфляй" у Ню-Йорку.

У 1991 році Б. Чаплинський знову виступав в Українській Капелі Бандуристів під час турне по Україні, з нагоди 75-го ювілею капелі, де як соліст виконував партію Байди з кантати Лесі Дичко „Червона калина". Це була знаменна подія – перше турне хору по Україні з часів Другої світової війни.

У наступні роки Б. Чаплинський часто виступав як соліст на культурних і урочистих імпрезах української громади. Це зокрема благодійний концерт „Дітям Чорнобиля" у 1996 році у Філядельфії; благодійний бенкет на ча вшанування української газети Українського Народного Союзу „Свобода" в Українському Культурно-Освітньому Центрі у Філядельфії (1997); концерт, присвячений 10-річчю відновлення незалежної Української держави у Музеї мистецтва Філадельфії (2001). У 2003 році співак брав участь у благодійній програмі сприяння боротьбі з AIDS (СНІД – синдром набутого імунного дефіциту) у Філядельфії, на яку були запрошені визначні особи і міжнародні гості, включно з Філядельфійським Митрополитом Української Католицькї Церкви Стефаном Сорокою.

За межами українського оперного світу Б. Чаплинський був провідним виконавцем-тенором у цілій низці оперних компаній, незмінно високо оцінений за його елеґантне поводження на сцені, абсолютний музичний слух, і високі тони, якими він володів бездоганно. Він зворушував слухачів у ролях провідного тенора у багатьох клясичних, всесвітньо відомих операх.

Св. п. Богдан-Йосафат Чаплинський

Дружина Б. Чаплинського, Стефанія, померла передчасно. Він залишив у смутку його дві доньки – Лідію та Ренату з чоловіком Марком, онучок Люсю та Софію, сестру Марту та її дітей Майкла, Лука, Крістіяна та Тейлора.

Дорогого товариша Б. Чаплинського також пережили його щира подруга Оксана Стеранка та її діти Христина (Туня) та чоловік Олег, Адріян та його дружина Ніколь.

Заупокійна Літургія і похоронні відправи відбулися 19 січня в Українській церкві св. Івана в Нюарку, Ню-Джерзі, відтак тризна – в Українському Американськоу Культурному Центрі у Випані, Ню-Джерзі.

Замість квітів, пожертви у пам'ять Б. Чаплинського можна скласти на Academy of Vocal Arts у Філядельфії, або Український Музей у Ню-Йорку.

На пошті – нові ціни

27 січня на пошті США впроваджено нові ціни на пересилання листів та інших відправлень. На звичайний лист в країні потрібна марка за 46 центів, на закордонний лист – 1.10 дол. Випущено чотири марки за 46 центів з зображенням квітів у калейдоскопі (художники Петро та Ніколь Капіца). Можна використовувати також марки з номіналом Forever.

Одночасно випущено марку Global Forever для листів за кордон – першу в США круглу марку з космічною фотографією планети Земля (художник Леонело Калветі). Її ціна – 1.10 дол. Маркою можна оплачувати листи за кордон вагою до однією унції (в Канаду – до двох унцій).

ХРИСТИНА БРОДИН
Ліцензований Продавець Страхування Життя
CHRISTINE BRODYN
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
187 Henshaw Ave.
Springfield, NJ 07081
Tel.: 973-376-1347

СТЕФАН ВЕЛЬГАШ
Ліцензований Продавець Страхування Життя
STEPHAN J. WELHASCH
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
548 Snyder Ave., Berkeley Heights, NJ 07922
Tel.: 908-508-1728 • Fax: (973) 292-0900
e-mail: swelhasch@gmail.com

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
Established 1972
Clifton, New Jersey
виконує друкарські роботи:
- книжки (в твердій і м'якій оправах)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярійні друки
- весільні запрошення (в укр. і анг. мовах)

Ваші замовлення виконуємо сумлінно, скоро і на час та з 40-літнім досвідом!
973-574-8800
Fax: 973-574-8887
e-mail:computopr@aol.com

LAW OFFICES OF ZENON B. MASNYJ, ESQ.

In the East Village since 1983

Serious personal injury, real estate for personal and business use, representation of small and mid-size businesses, securities arbitration, divorce, wills and probate.

(By Appointment Only)

29 EAST 7th STREET
NEW YORK, NEW YORK 10003
(212) 477-3002

На продаж
В „Українському селі" (66 Cedar Grove Lane, Somerset, NJ 8873) продається помешкання – дві спальні і вітальня на першому поверсі. Ціна за домовленістю. Тел.: **(732) 868-0480.** Мобільний: **(732) 447-8272.**

Пошукую жінку з України у віці 30-55 років до праці в Асторії, Н.Й. Помешкання та харчі включені. Англійська не обов'язкова.
Тел. 718-721-5599

Продається кондомініюм у Kerhonkson, NY, недалеко Союзівки. 3 спальні, 2 лазнички, викінчений бейсмент, камін. Ціна по домовленості. Тел. 845-345-4640; моб. 845-532-7625; email: ivasiltel@yahoo.com.

Пошукуємо жінку по догляду за 3-річним хлопчиком у Bayside, NY. Українська мова обов'язкова. Власне авто бажане. Два дні на тиждень - у середу і четвер. Тел. 646-763-0045.

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!

Ukrainian Free University Foundation, Inc.
P. O. Box 1028, New York, NY 10276

ARKA

Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відеокасети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.

89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

Реклама – ключ до успішного бізнесу!

Д-р Леся Зборовська Голуб
лікар психолог для дітей, молоді і дорослих
лікування страху, депресії, проблем спілкування і поведінки
622-624 Valley Rd., Suite 6A
Upper Montclair, NJ 07043
Tel.: **(973) 655-9472** *Н. Дж. ліцензія SI003562*

ШУКАЄМО НЯНЮ
На постійну роботу з проживанням в сім'ї. Кандидат мусить розмовляти українською мовою, знати українську культуру. В обов'язки входить догляд за немовлям, допомога з прибиранням в хаті та готуванням, гармонійна співпраця з молодою сім'єю і їхнею родиною. Надається для проживання кімната з ванною в елітному районі Вашинґтону, відповідна платня.

Дзвоніть по тел. 202-955-3990 або пишіть на upcudc@aol.com

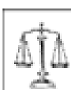

ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ ТА КОНТЕЙНЕРИ В УКРАЇНУ

DNIPRO LLC.

•Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни
• Грошові перекази у всі країни світу • Українські та европейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки
•Телефонні картки: 80 хвилин розмови за 5 дол.

ROSELLE, NJ	**CLIFTON, NJ**	**PHILADELPHIA, PA**
645 W. 1st Ave.	**565 Clifton Ave**	**1916 Welsh Rd., Unit 3**
Tel.: (908) 241-2190	**Tel.: (973) 916-1543**	**Tel.: (215) 969-4986**
(888) 336-4776		**(215) 728-6040**

ЮРІЙ Б. КОРДУБА
Адвокат
Emphasis on Real Estate, Wills, Trusts and Elder Law
Ward Witty Drive, P.O.Box 249, Montville, NJ 07045
Hours by Appointment! Tel. (973) 335-4555

Пошукую працю
по догляду особи похилого віку або дітей. Маю досвід та рекомендації.
Тел. 718-757-7798

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytwyn, Manager
NJ Lic. No. 3212
AIR CONDITIONED ROOMS
Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА
Our services are available anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в С. Бавнд Бруку і перенесенням тлінних останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083
908-964-4222 • 973-375-5555
www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в **BRONX, BROOKLYN, NEW YORK** і околицях
ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**
Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009
(212) 674-2568

Економте гроші:

Переведіть баланс з Ваших кредитних карток з вищими відсотками на кредитну картку Visa® Української ФКС.

4.90% Promotional APR* on balance transfers for 12 months

AFTER THAT a variable purchase APR* of **9.75%** to **12.75%**

*Annual Percentage Rate.

No balance transfer fees

APR річна процентна ставка. Пропозиція поширюється тільки на переведення балансу. Пропозиція дійсна з 1/15/2013 по 7/15/2013. Додаткова оплата за переведення балансу в період акції відсутня. По закінченні періоду акції плата за переведення балансу $10 або 1.00% від суми кожного переведеного балансу, що більше. 4.90% Promotional APR дійсна протягом 12 місяців, після чого змінна процентна ставка від 9.75% до 12.75% буде застосована до невиплаченого балансу. Право членства вимагається. APR Annual Percentage Rate. Offer applies to balance transfers only, offer valid 1/15/2013 through 7/15/2013. No balance transfer fee during the promotional period, after that the balance transfer fee is $10.00 or 1.00% of the amount of each balance transfer, whichever is greater. 4.90% Promotional APR valid for 12 months, after that a variable purchase APR of 9.75% - 12.75% will be applied to any unpaid outstanding balance. Existing UFCU Visa Credit Card balances do not qualify. New UFCU Visa Credit Card accounts subject to credit approval and/or co-signer. In some cases, UFCU may not be able to process a balance transfer request. Membership eligibility required.

UKRAINIAN FEDERAL CREDIT UNION **Українська** ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТНА СПІЛКА
www.rufcu.org
877-968-7828

MAIN OFFICE | 824 E. Ridge Rd | Rochester, NY 14621 | 585.544.9518 | fax 585.338.2980 **Federally insured by NCUA**

BRANCH OFFICES	**ALBANY, NY**	**SACRAMENTO, CA**	**SYRACUSE, NY**	**BOSTON, MA**	**PORTLAND, OR**	**BUFFALO, NY**
	518.266.0791	916.721.1188	315.471.4074	781.493.6733	503.774.1444	716.847.6655

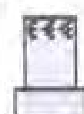
SO. BOUND BROOK MONUMENT CO. LLC

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

ДАРКО ВОЙТОВИЧ, власник
(908) 647-7221 • (732) 356-1209

СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ З РІЗНИХ ҐРАНІТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ, СВ. ДУХА в ГЕМПТОНБУРҐУ ТА ІНШИХ.

Oblast Memorials
845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net

ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В NY/NJ/CT/PA
З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ
~ ПАМ'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ
НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРІТИСЯ З ВАМИ У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРИТИ ВАШ ПРОЄКТ.

Повідомляємо рідних, друзів та знайомих
що в сумну та болючу Тридцяту річницю смерти
незабутньої Доні, Сестри та Тети

св. п.

Лесі Анни Слободян

буде відправлена Поминальна Служба Божа 5 лютого 2013 року о годині 5:30 вечера в Церкві Різдва Пресвятої Богородиці, 80 Livingston Ave., New Brunswick, NJ.

Просимо згадати нашу невіджалену Лесю у своїх молитвах.

мама - Марія Слободян
сестри - Соня Бокало з мужем Петром
- Віра Попель з мужем Юрком
сестрінки - Тарас Попель з дружиною Ларисою
- Меляся Попель з нареченим Адріяном Пирогом
- Андрея Попель

Вічна Їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою,
що у п'ятницю, 18 січня 2013 року,
відійшла у вічність на 67-му році життя

св. п.

МАРІЯ ПРОЦЮК-БОКАЛО

Похоронні відправи відбулися в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніон, Ню Джерзі і в Українській православній церкві-пам'ятнику св. Андрія Первозваного в Савт Бавнд Бруку, Ню Джерзі.

Залишені у смутку:
чоловік -Мирон Бокало
доня - Таїса з синами Васильком і Славком
сестра - Люба з чоловіком Юрієм Гуменюком
брати - Петро з сином Микольцем
- Славко з родиною

Замість квітів на могилу Покійної, рідні просять складати пожертви на СІЧОВУ ФУНДАЦІЮ:

The Sitch Foundation Inc.
60 C North Jefferson Road
Whippany, NJ 07981

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого найдорожчого і незабутнього
Мужа, Батька і Дідуся

св. п.

Василя Лева

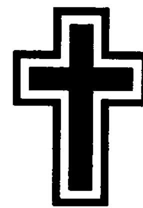
будуть відправлені
заупокійні Служби Божі в:

- соборі Входу в Храм Пресвятої Богородиці в Норт Порті, Фльорида, 13 лютого 2013 року о год. 9:00 ранку
- соборі св. Юра у Львові 13 лютого 2013 року
- церкві св. Юра в Ню-Йорку, 13 лютого 2013 року, о год 8:30 ранку
- церкві св. Михаїла у Гілсборо, Н. Дж., 23 лютого 2013 року, о год. 5:00 попол.
- церкві св. Тройці в Сільвер Спрінґ, Мериленд, 13 лютого 2013 року, о год. 10:00 ранку

Родину і приятелів просимо о молитви за душу Василя, який залишиться в наших серцях назавжди.

Дружина Оксана з родиною

Шановні читачі!
Висилаючи до „Свободи" спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!

Ділимося сумною вісткою що 30 грудня 2012 року
відійшов у вічність наш найдорожчий
Тато, Дідо, Брат і Вуйко

св. п.

д-р Александер Юрій Стеткевич

нар. 21 лютого 1928 року в Бурканові, Україна

У глибокому смутку залиьилися:
син - Александер „Тусьо" з дружиною Ann
внук - Alex N
сестра - Богдана Мельничук з дітьми:
- донькою Лесею Ґіна з чоловіком Юрієм і синами Дорком з родиною і Стефаном,
- сином д-ром Стефаном Мельничуком з дружиною Sharmila та дітьми Christopher і Emilie.
брат - д-р Ярослав Стеткевич з дружиною Dr. Suzanne і синами George, Gonzalo, Julian, Quays, and Khalit з родинами
ближча і дальша родина.

Похоронні відправи відбулися в Українській католицькій церкві Царя Христа в Бостоні, Масс. Тіло спочило на Українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

Пожертви в пам'ять Покійного можна складати на:

Christ the King Ukrainian Catholic Church,
146 Forest Hill St., Boston, MA 02130

або на інші благодійні цілі.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сунщмною вісткою
з родиною, друзями і приятелями,
що 4 січня 2013 року, на 78-му році життя,
відійшла у вічність

св. п.

Ярослава Остапяк-Лучечко

народжена 24 жовтня 1935 року в с. Лисець, біля Івано-Франківська.

Довголітня учителька публичної школи в Джерзі Сити, Н. Дж., та активна членка Українського Музею і 83-го Відділу Союзу Українок Америки в Ню-Йорку.

У глибокому смутку залишилися:
чоловік - Іван
дочка - Адріяна Лучечко з чоловіком
сестри - Марійка Соробей Штогрин з родиною
- Оксана Прус з родиною
брати - Роман Остапяк з родиною
- Володимир Остапяк
ближча і дальша родина.

Щиро дякуємо всім що прибули 8 січня на Парастас до Похоронного заведення Петра Яреми, та на похоронні відправи, які відбулися слідуючого дня в Українській католицькій церкві св. Юра в Ню-Йорку, та на Українському цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Щиро дякуємо всечеснішим отцям Ільницькому і Левові за відслуження похоронних відправ.

Рівнож дякуємо всім за за щедрі пожертви, вислови співчуття і чудові квіти в пам'ять Покійної.

Вічна Їй пам'ять!